

Tabor

1943 - 1998

Spomin junakom GRČARIĆ, TURJAKA, VEL. OSOLNIKA, GRAHOVEGA

1998

EL FORTIN

1-2

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov
TABOR je last in vestnik Tabora SPB. — Mnenja Tabora SPB
predstavljajo članki, ki so podpisani od Glavnega odbora.

Izdaja ga konzorcij. Predsednik: inž. Anton Matičič
Urejuje in odgovarja uredniški odbor glasila: za lastništvo
lic. Ivan Korošec, upravnik Božo Šušteršič.

TABOR is the voice of the Confederation of the United Slovene
Anticommunists.

TABOR es el órgano de la Confederación de los
Anticomunistas Eslovenos Unidos.

Director: Ing. Antonio Matičič,
Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.
Propietario: lic. Ivan Korošec

Composición, diagramación, armado e impresión:
Talleres Gráficos VILKO S. R. L., Estados Unidos 425
(1101) Buenos Aires, Argentina, Tel. 362-7215/307-1044
Fax: 307-1953 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 321.385

NAROČNINA: Za vse države 20 USA dolarjev.

Naročila, reklamacije, nakazila, pošiljajte na naslov:
Bogoslav Sustersic, Gral. Vacca 988 (1686) Hurlingham
Pcia. Buenos Aires, Argentina.

Dopise, članke in ostalo pošto pošiljajte na naslov:
Ivan Korošec, A. Lanz (C. 24) 4391, 1884 Berazategui,
Pcia. Buenos Aires, Argentina.

**KO „TABOR“ PREBERETE,
POŠLJITE GA V DOMOVINO!**

*Svobodni sveta
združite se!
Za Boga,
Narod, Domovino!*

Enero-Febrero 1998 • Buenos Aires • Januar-Februar 1998

V novo leto 1998

z novim trdnim upanjem prave svobode, resnične demokracije in poštenih zakonov v naši državi Sloveniji.

V NOVO LETO z zadoščenjem in s popravo vse tatvine, ropov, krivih obsodb ter duševnega in fizičnega nasilja slovenskih boljševikov nad narodom.

V NOVO LETO z razgaljenjem vseh proletarcev - koruptorjev in odpravo privilegijev partizanskim „herojem“.

V NOVO LETO z lustracijskim zakonom, ki bo končno pometel v zaprašeni arhiv vse preživele rdeče pijavke - tirane in njih pomagače.

V NOVO LETO v novo Evropo svobodnih narodov brez vseh -IZMOV.

V NOVO LETO končne zmage poštenega slovenskega ljudstva ob podpori naših mrtvih bataljonov - junakov, mučencev za

BOGA NAROD DOMOVINO!

Pozdravni nagovor predsednika sveta mestne občine Ljubljana Dimitrija Kovačiča,

**ob odkritju spominskih plošč z imeni žrtev
revolucije in komunizma na komemorativni
slovesnosti na ljubljanskih Žalah dne 15. 11. 1997.**

Spoštovani sorodniki žrtev revolucije, katerih imena so vklesana na teh spominskih ploščah, spoštovani ljubljanci in vsi, ki ste na to slovesnost prišli od drugod, g. nadškof ter drugi ugledni gostje.

Mesto Ljubljana sprejema svojo zgodovino takšno, kakršna je bila, čeprav marsikdo temu nasprotuje in je bila mnoga leta zamolčana ali pa izkrivljena. Zato mi dovolite, da v imenu sveta MOL in seveda tudi v svojim imenu izrazim hvaležnost vsem, ki ste si prizadevali, da se spomske plošče z imeni zamolčanih žrtev revolucije postavijo. Zlasti gre tu zahvala Novi slovenski zavezi.

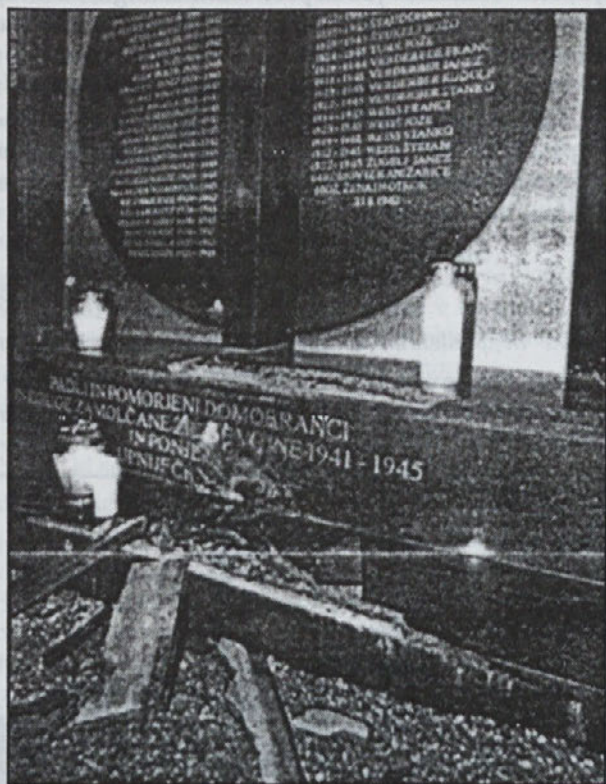
Na teh ploščah je vklesano 918 imen zamolčanih žrtev revolucije. Skoraj toliko jih je vklesano še na spominskih ploščah na Rudniku, v Polju, v Bizoviku, v Stožicah, na Ježici in v Šentvidu. Precej pa je še vedno žrtev, katerih imen ni na obeležjih.

Ker je šlo v večini primerov za mlade ljudi, študente, gimnazijce, pred katerimi je bilo še vse življenje, bili so polni načrtov in upanja, lahko govorimo o cvetu potencialne ljubljanske in slovenske inteligence. Med zapisanimi imeni so tudi zamolčani pesniki in pisatelji.

Predstavljajte si, koliko je bilo zaradi brezobzirnih pobojev v imenu revolucije in komunizma preprečenih novih slovenskih družin, koliko potomstva, ki bi lahko danes sooblikovalo naše bivanje in soustvarjalo našo, pred nekaj leti končno dočakano svobodno in neodvisno državo.

Še dolgo bomo čutili to veliko praznino, pravo vrzel v družbi, ki bi morala biti resnično demokratična in pluralistična. Del te družbe zato manjka. Na nek simboličen način je ta vrzel, hote ali nehoti, prikazana na ploščadi pred slovenskim parlamentom, kjer spomeniku revoluciji manjka njegovo desno krilo.

Ker je stvar kulture in etike, da so mrtvi deležni dostojnega spomina in spoštovanja, je današnja komemorativna slovesnost tudi majhna izpolnitev dolga, ki je v Ljubljani in Sloveniji dolga desetletja ostajal neizpolnjen do vseh krivično pobitih, pa tudi neizpolnjen do nas samih. Je pa tudi korak k spravi, kajti šele z razkritjem doslej zamolčanega, lahko ljudje to kar je bilo do sedaj zamolčano obžalujejo, odpustijo in se med seboj spravijo. Pozabiti tega pa gotovo ne morejo.

Bomba v Črnomlju

Tik pred dnevom mrtvih je bomba močno poškodovala spomenik na črnomeljskem pokopališču, ki so ga lani postavili domobrancem in civilistom, žrtvam povojnega revolucionarnega nasilja. Na spomeniku so izpisana imena umrlih domobrancev, posvečen pa je tudi spominu na več kot šestdeset Romov, ki so jih 1942 pobili partizani.

Sodba v imenu ljudstva

Potem, ko so izropali in ukradli naš dom - slovenski boljševiki, mater in očeta pa obsodili na dolga leta težkega prisilnega dela in izgubo vsega, so po obsodbi 3. julija 1948 zapisali:

„Svet ljudskih sodnikov je stal pred težko nalogo, da iz izpovedb zaslišanih prič ter predstavnikov ljudskega glasu - ljudskih tožilcev, izlušči individualno krivdo obtožencev ter jim odmeri pravično kazen. Pri tem pa svet ljudskih sodnikov ni vodilo nikako maščevanje, ampak le načelo, da zločinov nad slovenskim ljudstvom ne smemo oprostiti. Pravica namreč ne dopušča milosti za one, ki so znali delati krivice, ki so znali zapirati, moriti in preganjati nedolžne ljudi, zgolj zato, ker so se borili za svoj narod“.

Smrt fašizmu - svoboda narodu

Javni tožilec Ogrin Bogo l.r.

„Ljudski sodniki“ in „predstavniki ljudskega glasu“ so si sami zapisali sodbo: Zločinov nad slovenskim ljudstvom ne bomo oprostili. Za morilce slovenskega naroda, pravica ne dopušča milosti!

Jugoslovanski komunisti v K L Dachau

V ilegalnem delu je konspiracija najmočnejše orožje komunističnih partij. Za raznimi na videz nedolžnimi odbori s humanitarnimi ali socialnim obeležjem, za raznimi nepomembnimi ali za komunistično partijo ne Bog ve kaj potrebnimi kričachi, osebami, ki se žele uveljaviti, stoji tajni forum vodilne komunistične celice, ki se nikjer ne pokaže javno, ki se ne skuša niti uveljaviti, niti eksponirati.

Kakor med okupacijo tako se je tudi v taborišču posluževala komunistična partija zapeljanih in naivnih pristašev osvobodilne fronte, s katerimi je dirigirala, kolikor je pač v danih razmerah mogla, življenje in nehanje jugoslovanskih političnih Haeftlingov ter vodila nad njimi kontrolo.

Navadnemu Haeftlingu, ki je prišel v taborišče in ostal tam samo par mesecev, pa tudi takim, ki so bili leta in leta v taborišču, pa niso imeli odprtih oči in ušes, ali niso že od prej poznali metod komunistične partije, je ostalo vse tajno delo komunistov nepoznano.

V taborišču je obstojal tak tajni odbor, tajna vodilna celica. Kdo jo je sestavljal, ne vem, kakor ne vedo tega tisoči in tisoči, ki so šli skozi taborišče oz., ki so v njem končno dočakali osvoboditev.

To sklepam iz sledečih okolištin:

1) Takoj drugi dan po osvoboditvi je taboriščna policija, ki so jo od dneva osvoboditve naprej sestavljali samo jugoslovanski komunisti in Skojevcji zaprla po nalogu, ki ga je prejel od jugoslovanskega komiteja - ki niti še ni formalno obstojal - poveljnik policije, zaprla večji del izrazitih nasprotnikov KPJ in OF pod obtožbo, da so vojni zločinci in kolaboraterji. Del teh zapornikov je ostal v zaporu do nasilne repatriacije: podpolkovnik Peterlin, major Križ, poročnik Zagoršek, Bajec, Bitenc, šol. nadzornik Grad in bil kasneje v Ljubljani sojen.

2) Še v mirnih časih sem storil nekemu komunistu par uslug. Takrat ga nisem smatral za komunisto, ker je bil vodilna oseba, krščanski socialist „Krekove mladine“. (kot advokat sem mu dal dvakrat brezplačen nasvet in mu sestavil popravek za en časopis). Niti pojma nisem imel, da je tudi v taborišču, ker ga nisem nikoli imel prilike srečati. Kake 14 dni po osvoboditvi pa me išče na mojem bloku. Ko sva se po dolgih letih prepoznala in spregovorila par vsakdanjih besed, me je prosil, če bi mogel

z njim v „Wildpark“ (park tik tanborišča, ki so nam ga Amerikanci odprli, da smo se vsaj malo mogli uvesti na travo in oddahneti), ker bi rad z menoj na samem spregovoril par besed. Ko sva prišla v Wildpark me je prosil, naj bom o vsem, kar bova govorila tiho in naj v lastnem interesu o tem nikoli ne govorim, ali njega izdam. (Ker je ta človek še vedno živ in ker mu nočem v ničemer škodovati, zamolčim njegovo ime in druge okolnosti). Vprašal me je, če mislim iti domov. Čeprav sem mu obljubil, da bom iskreno govoril, sem se mu zlagal, ker sem rekel, da niti ne pomišljam, da se ne bi vrnil, čeprav sem pripravil že vse potrebno, da ostanem. Nato mi je svetoval, naj ne bom naiven, če mislim, da komunisti ne vedo, kdo sem, da sem imel vpliv in da ne bom nikoli pristaš komunistov in ter mi izdal, da je bil navzoč, ko se je v tajni seji komunističnih zaupnikov (niti ne na seji komiteja) prečitala lista oseb, na katere je treba takoj posebej paziti in ki bodo takoj zaprti, ko pridejo s transportom preko jugoslovanske meje. Na taj listi je bilo tudi moje ime. Ker sem mu naredil pred leti par uslug, se je hotel na ta način proti meni revanžirati. Pripovedoval mi je takrat tudi, da je on član KPJ in da sta v njej dve skupini: dogmatična, ki jo vodita Kardelj in Kidrič, ki je radikalna in neizprosna ter umerjena, ki jo vodi Kuhar. Trenutno je na oblasti prva. On je pristaš druge ter se sam pomišlja, ali bi šel domov ali ne. Prosim: to so njegove izjave, ali so bile resnične ali ne, ne vem.

3) Pozitivno vem, da so imeli komunisti v lagerju stalen ilegalen kontakt z domovino, od koder so dobivali vesti in navodila ter o vsaki osebi, ki je iz Slovenije prišla s transportom karakteristiko o njeni politični orientiranosti. Zveza se je držala na tale način: v Munchenu so imeli vsaj dva zaupnika (eden Slovenec inženir, drugi Slovenec umetnik. Imen ne morem dati). Ta dva sta dobivala pošto iz Gorenjske, kamor je prišla iz Ljubljane po tajnih kanalih. V Nemčiji ni bilo notranje cenzure! Eden od teh je imel zveze z enim SS-ovcem v lagerju ter je preko njega spravljaj pošto v lager, drugi pa je imel na postaji Dachau Slovenca - železničarja, ki je prišel skoro dnevno v stik s Haeftlingi iz lagerja, ki so hodili na postajo po pakete. Med temi Haeftlingi je bil vsaj eden Slovenec.

Naloga vodilne kom. celice v lagerju je bila tudi poskrbeti zanesljivim komunistom po svojih zvezah delovne komande v Dachau. Kdor je delovno komando dobil, ni šel na transport in s tem v drugi lager, ki so bili največkrat še slabši kot Dachau. Obenem pa je imela nalogo: znebiti se iz lagerja svojih političnih nasprotnikov ter jih, če se je le dalo, spraviti na transport in v kak najslabši lager. Značilen je sledeči primer:

Če je bilo treba sestaviti kak transport, so prišli na transportne bloke

SS-ovci in zbrali od Haeflingov, ki so se morali postaviti v vrste po 10, one, ki so se jim zdeli za dotično komando dovolj dobri. Onemu, ki je bil na prvem pregledu odbran, se je zapisala lagerska številka. Nato je moral še na SS-ovski zdravniški pregled. Če je bil tu odbran, ga ni mogel nihče več spraviti iz transportne liste. Toda zgodilo se je ponovno, da so Haeflingi v Schreibstubi, nekoga, ki je bil že odbran črtali iz liste in mesto njega vpisali kakega Haeflinga, ki ni bil niti prvič, niti drugič odbran. Navadno so tako izbrisali kakega svojega, posebno zanesljivega tovariša in vpisali drugega, povsem nepomembnega, ali pa so izbrisali, če drugega niso imeli pri roki kakega nepomembnega in vstavili svojega nasprotnika. Tako se je zgodilo z Glusičem. To pa je bilo mogoče le, ker je bil cel nočni šiht v Schreibstubi sestavljen iz Slovencev, in ker je bil tudi na bloku, kjer se je nahajal Glušič, blokovni pisar Slovenec.

Isto so poskusili storiti z menoj, a se jim ni posrečilo, ker je bil moj Blokaelteste Avstrijec-monarhist, ki se jim je uprl, da bi me dal na listo.

Trenutno ne razpolagam s časopisi, v katerih je bil opisan proces proti Ing. Diehlu Branku in tov. Moral jih boš pač nabaviti, v kolikor boš smatral, da je to potrebno v okviru Tvoje knjige. Napisal sem svoj čas za MG (Matjažev glas) en članek. Ti si ga redno prejemal. Gotovo imaš še eno številko. Jaz nimam nobene. Tam boš našel, kaj sem napisal in mi zato ni treba ponavljati.

Rdeča pomoč: Ko se je pojavila epidemija tifusa in so ljudje v masah umirali, je ostalo na pošti precej paketov za ljudi, ki so že umrli. Še danes ne vem ali je lagerska komanda vedela ali ne oz. ali je bilo to storjeno z njenim pristankom, da so se paketi kljub temu dvignili. Vsebinsko paketov najbi razdelil med najbolj potrebne, oz. take, ki niso nikoli prejeli paketov, poseben odbor. Temu odboru je predsedoval dravograjski prošt Munda (prava budala, ki ni nikoli vedel, kaj hoče). Munda je določil za 27. in 29. blok mene, da razdelim. Pripeljal je cel voziček paketov toda, kaj ko so bile škatlje skoro prazne: malo suhega kruha, prepečenca, sem in tja kak keks je bilo vse. Cigarete in tobak, za kar si lahko dobil v lagerju, kar si skoro hotel, špeh, meso, mast itd. „potrebni“ niso nikoli dobili, ampak komunistične veličine, ki so imeli tudi na pošti svoje zaupnike.

Dragi Ivan, toliko vem jaz. Vem, da ni veliko. Toda, koliko jih je bilo v lagerju, ki o vsem tem niti pojma niso imeli. Imen ne imenuj nikjer, ker je bolje tako. Tudi se izogibaj vseh okolišnic, iz katerih bi mogel nekdo sklepati na določene osebe. Lahko bi še marsikaj napisal, toda to bi bile v glavnem le domneve. Ti pa hočeš jasnih dejstev.

Vem, da boš hud, ker Ti nisem napisal kar celo poglavje, toda to mi ni mogoče. Kako naj zadenem stil, kako naj spravim eno poglavje v sklad s knjigo, ki ji poznam le naslove? Porabi, ako moreš. Če bi Ti hotel pisati izčrpno, bi moral v dahavsko pisarno, za katero pa niti ne vem, ali še eksistira ali ne, moral bi pisariti na vse strani po informacije. To bi pa odgovor še bolj zavleklo. Pa je še vprašanje, če bi spravil skupaj kaj več.

Drugače nič novega. Čakam na odhod in pišem na vse strani, da bi dobil kje v USA kako službo v kaki tovarni ali podobno, pa nimam še nobenega pozitivnega odgovora. Lobe je v Clevelandu in hoče po vsejsili, da pridem tja, pas še nimam nobene prave službe.

Francelj mi piše, da si se vendar tudi pri njem oglasil. Čakam ga že dolgo, pa ga ni. Mislila sva še marsikaj urediti, predno bi šla, pa najbrž ne bo nič, ker ni razumevanja in sredstev.

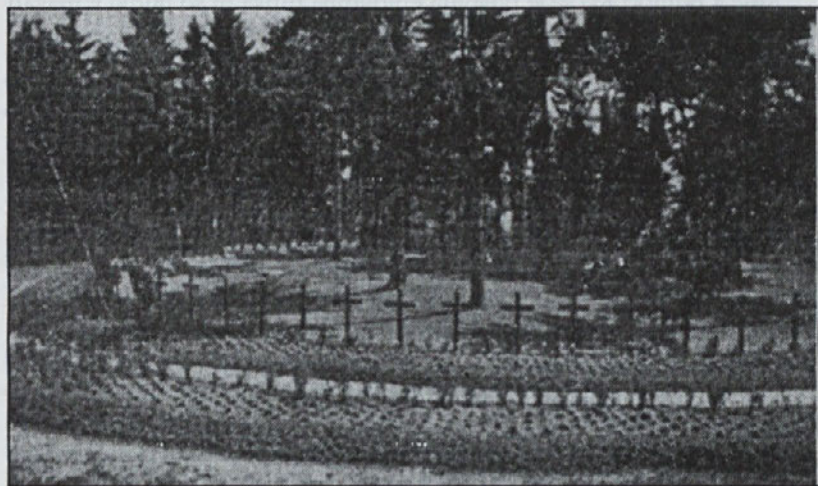
Piši še kaj. Najmanj 14 dni bom še tu. Ako boš uren, me eno pismo še lahko tu ujame. Sicer pa na svidenje tam, kjer si.

Pozdrav Tvoj: Zd

(Iz pisma dr. Zdravka Kalana prijatelju g. Ivanu Lavrihu)

Povzeto po „Pogledih“

R.I.Studia Slovenica

Orlov vrh na ljubljanskem gradu, pokopališče naših junakov

Škof Lenič - ena izmed žrtev

nasilja komunističnega režima nad katoliško Cerkvijo v Sloveniji

Še med krvavo komunistično revolucijo med drugo svetovno vojno in tik po njej so komunistični oblastniki jasno opredelili, da je Cerkev v Sloveniji hrbtenica opozicije. Vedeli so, da ima Cerkev velik vpliv med ljudmi in da jo bodo morali zlomiti in uničiti, če naj bo njihova revolucija uspešna. Ker pa to komunističnemu režimu ni uspelo, so Cerkev poskušali na vse kriptije podjarmiti. Do tega sklepa je prišla zgodovinarica dr. Tamara Griesser-Pečarjeva v predavanju o nasilju komunističnega režima nad katoliško Cerkvijo v Sloveniji. V knjigi „Stanislav Lenič. Življenjepis iz zapora“, ki jo je predavateljica Pečarjeva pripravila in opremila z zgodovinsko-znanstvenim aparatom, so objavljeni zaporniški življenjepis ljubljanskega pomožnega škofa Stanislava Leniča ter drugi zapisi, ki jih je moral ta napisati na pritisk udbe (komunistične tajne policije) v času svojega osemletnega zapora. Temu so dodani še obsežni protokoli zasliševanj ter Leničeva obsodba. Ker je bil Lenič med vojno tajnik ljubljanskega škofa Gregorija Rožmana, je moral napisati tudi svojo oceno o škofu Rožmanu. Še zlasti ta podoba škofa Rožmana je pomembna, saj prikazuje njegovo delovanje v povsem drugačni luči kakor komunistični proces proti Rožmanu po vojni. Leniča je udba zaprla leta 1947.

Pečarjeva je na podlagi zdaj deloma arhivskega gradiva dokazala, da je udba samo iz ljubljanske škofije do leta 1959 zaprla 272 duhovnikov. Te duhovnike so čakale nesorazmerno stroge kazni za domnevne prekrške. Toda zapiranje duhovnikov je bil samo en način, kako podjarmiti Cerkev. Udba si je prizadevala, da bi si v cerkvenih strukturah ustvarila obveščevalno mrežo. Še konec leta 1946 je imela v cerkvenih krogih 10 sodelavcev, leto pozneje je število naraslo na 66. Leta 1950 pa je to število že skoraj neverjetnih 340 agentov. Mnogi sodelavci so bili sami žrtve totalitarnega sistema, saj niso imeli telesne in moralne moči, da bi se ubranili nečloveškemu pritisku. Tudi razlaščanje cerkvenih posestev ter visoki davki so bili del vsestranskega pritiska na Cerkev. Udba se je pošteno trudila, da bi onemogočila redove, zlasti še ženske, je Pečarjeva dopolnila sliko o preganjanju Cerkve na Slovenskem.

Glede na to, da so komunisti samo spremenili ime, je jasno, da je vsa gonja Jelinčiča & Co, naročena od vrha, kar je potrdila tudi Stanovnikova izjava vodstvu Zveze združenj borcev 21. marca 1997, da namreč ZZB ne sme postati „antifarška“

organizacija, ampak „bi to prepustil kar Jelinčiču“ (glej AM 8/97, str. 179, desni stolpec spodaj). In ker preoblečeni gospodje ne znajo vladati drugače kot tako, kakor so se naučili na „fakulteti v Kumrovcu“, je čisto upravičena domneva, da si za izvajanje svojih načrtov še vedno (čeprav v največji tajnosti) vzdržujejo udbo in da ta še vedno skuša novačiti obveščevalce in sodelavce tudi v duhovniških krogih, čeprav sedaj ne več z zapori ampak z bolj refiniranimi sredstvi. Izkušnja je pokazala, da tudi izseljenstvo ni varno: tudi tja stegujejo že vsa desetletja svoje umazane kreplje. Človeka, ki mu medvojna in povojna borba proti komunizmu ni vse časti vredna; ki zanika škofu Rožmanu častno mesto, ki mu v njej pripada; ki zna biti zaničljiv ali posmehljiv do domobranstva; obenem pa zna peti slavo tistim, ki so iz Slovenije naredili eno največjih evropskih človeških klavnic, bi lahko ocenili kvečjemu kot kompletnega bebca, ali pa kot prikritega komunista ali vsaj simpatizerja, če že ne podrepnika ali celo plačanca udbe, pa naj se tak človek baha z diplomo katerekoli fakultete.

Največ očitkov je seveda proti ljubljanskemu nadškofu, saj največ strel udarja v vrh. Verjamejo jim pa niti komunisti ne več. Dosegli so edino, da so slovenski škofje podpisali solidarnostno izjavo:

Ob nedavnih napadih na ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Franca Rodeta slovenski škofje izjavljamo, da je vsem katoliškim škofom posvetu s papežem zaupan isti zaklad vere. Tega oznanjamo in razlagamo „v ugodnih in neugodnih okoliščinah“ (2Tim 4,2). Zato enih misli podpiramo nadškofa Rodeta pri zavzemanju za dostojanstvo človekove osebe in obrambi človekovega življenja od spočetja do naravne smrti ter pri odločnem prizadevanju za popravo v preteklosti storjenih krivic in zagovarjanju Cerkve in vernih v naši družbi. Prepričani smo, da bodo vsi dobro misleči ljudje ob njegovih besedah iskali nove poti in združili svoje sile v pomoči mladim družinam. Ljubljana, 8. septembra 1997. Dr. Franc Kramberger, mariborski škof, msgr. Metod Pirihi, koprski škof, dr. Alojzij Šuštar, nadškof, dr. Jožef Kvas, ljubljanski pomožni škof, msgr. Alojz Uran, ljubljanski pomožni škof.

Izjavo so torej podpisali vsi slovenski škofje razen, seveda, naslovnega škofa Grmiča (kaj mislite v katero kategorijo glede na prejšnji odstavek v ležečem besedilu spada?) Kaj misli in kako sodi o tem metropolit sam, je razvidno iz odlomkov pogovora, ki ga je imel z njim Bogomir Štefanič in ga je objavila Družina 36/97:

Ni se spremenilo moje mišljenje o slovenskem človeku; v njem vidim

plemenitost, poštenost, delavnost, smisel za prijateljstvo, skromnost in človeško pristnost, kot jih nisem srečal drugod po svetu...

Seveda so še drugi Slovenci, s katerimi se po svetovnem nazoru razhajam. Toda, če so pošteni, plemeniti, če so prepojeni s kulturo, če se vedejo do drugih po pravilih lepega vedenja, če so po srcu demokratični, potem se z njimi brez težav razumem in jih globoko cenim. Samo s fanatiki in prostaškimi ljudmi ne pridem skupaj. Toda slovenskega naroda ne sodim po njih. Ti niso merilo. Kot ne sodim nemškega naroda po Hitlerju in ruskega po Leninu, tako ne sodim slovenskega po Mačku in Kardelju. Lopovi so povsod, vendar naroda ne sodimo po njih, ampak po njegovih najbolj žlahtnih predstavnikih: po umetnikih, znanstvenikih in svetnikih. In po množici preprostih in poštenih ljudi...

Pomislite, na fari, ki šteje tisoč ljudi, se jih zbere še enkrat toliko. To vendar nekaj pove... Ljudi pozivam k samozavesti in h krščanskemu ponosu, k premagovanju strahu kot dediščine iz preteklosti in jih nagovarjam k večji krščanski angažiranosti na področju dobrodelnosti in medsebojne pomoči, pa tudi k večji civilni in državljanski odgovornosti...

Ne morem se strinjati s tistimi, ki bi radi videli Cerkev povsem ubogo, brez gmotnih sredstev za njeno poslanstvo. Še manj bi se mogel strinjati s podobo Cerkve, ki trobi v isti rog kot bolj ali manj pristranski mediji, ne glede na moralnost ali nemoralnost takih stališč...

Vsa ta medijska ploha (proti meni) je lahko tudi varljiva. Kdo ve, če se ti ljudje ne motijo. Česar javnost ne ve, so nešteti izrazi podpore, ki jih dobivam od vernih, od duhovnikov. Po mojem se zna zgoditi celo nasprotno: da bodo ti napadi okrepili zavest pri vernih in poglobili njihov občutek pripadnosti Cerkvi... Sicer pa je to preiskusni kamen za slovensko Cerkev. Naj se pokaže, kakšna je njena resnična življenjska moč...

(O očitku, da bo Cerkev postala „novi totalitarist“): Poglejmo malo naokoli. Kje pa je danes Cerkev totalitarna? Kje ima sploh te možnosti? In tudi če bi jih imela, se ne bi smela ujeti v to zanko. To je preprosto natolcevanje z zelo prosojnimi nameni: držati Cerkev v območju zasebnega...

(O očitku, da je Cerkev v demokraciji „neprilagojen tujek“): Potrebna je kar lepa mera ponižnosti in potrpežljivosti, da sprejemaš lekcije o demokraciji od ljudi, ki so bili leta in leta trdno v sedlu rdečega konja, ki je brezobzirno gazil vse, kar je bilo demokratično. Težko je verjeti v iskrenost te bojazni...

(Odkod nadškofov optimizem in samozavest?): To je najprej globoka in trdna vera, da je Bog z nami, da Jezus ostane s svojo Cerkvijo vse dni do

konca sveta, da je peklena vrata ne bodo nikoli premagala. To je zanesljivo, neizpodbitno, potrjeno v vsej zgodovini. Za nas še posebej potrjeno v zadnjih 50 letih. Ne razumem, da tega naši nasprotniki ne vidijo. Toliko nasprotnikov si je polomilo krila in zobe, ko so se zaletavali ob skalo - Cerkev, da bi se morali iz tega vendarle kaj naučiti.

Mojo optimizen in trdnost v stališčih pa temeljita tudi na veri v slovenski narod. Verjamem v narod, ki ga srečujem iz tedna v teden... Veren, klen, pošten, predolgo ponižan, a z neizmerno voljo in upanjem, da ostane in se dvigne v novo življenje...

Zato bom ostal pokončen, v božjo slavo in čast dežele.

Je torej kar jasno, česa se gospodje tovariši boje. Tega, da bi nadškof kar s prstom pokazal in z imenom navedel: tega in tega ne volite! Saj vedo, da bi tak kandidat oplel. Sicer pa: kar še ni, lahko še bo. Bog bodi zahvaljen, da jih je udaril z neumnostjo in slepoto: mislijo, da tlačijo, pa le izzivajo. Zavedli se bodo šele, ko bo padlo po njih, takrat bo prepozno.

Srečno pot, gospodje tovariši, na Balkan. Pa brez Slovenije in brez Slovencev!

Če vas bo tam seveda sploh kdo maral.

Po AVE MARIA

Teharje, 5. okt. 1997. Del množice.

„Prav je, zakaj pa ne greste v partizane...”

Bilo je 28. maja 1942. Lep somčen dan je bil. Zjutraj, nekako ob sedmi uri sem prignal živino s paše. Tedaj smo imeli še vse. Rdeča rekvizicija se ni še pričela. Komaj sem se spravil k zajtrku, že vidim nekaj vaščanov, da beže mimo hiše proti gozdu in eden izmed njih vpije: „Italijani gredo”. Pognal sem se skozi vrata za njimi. Bežali smo vseprek (gozd se je začel takoj za našim vrtom) in ta je bil naš cilj. Komaj smo izginili v njem, že so zaregljale italijanske strojnice. Krogle so klestile veje nad glavami. Bežali smo po grmovju, kot da lovimo življenje. Mimo vasi Korita in Vrbovec v Ojstri vrh. Med potjo so se nam pridruževali še ljudje iz sosednih vasi, samo v gozd, v negotovost. Bo li še kdaj mogoče nazaj? Kaj bo z domačimi? Z domačijami? Kdo bi si upal misliti na to, kar je samo sililo v ospredje vsako sekundo...

Z Ojstrega vrha, skriti po grmovju smo gledali v dolino in čakali. Kar naenkrat eden zakriči: „Dobravo požigajo!” Ogenj je butnil v nebo. Ogromni oblaki dima so se valili. Nekdo je še dahnil: „Vse je izgubljeno, povratka ni.” Ni trajalo dolgo, da smo ugotovili, da gori v gornjem delu vasi in da ogenj ponehuje. V tem je bilo zopet nekaj upanja. Ves dan smo se skrivali v gozdu. Pozno popoldne pa so nas prišle žene in dekleta iskat v gozd z novico: Štrbenkov France je ubit, Špeličev oče s prestreljenimi nogami na poti v bolnico. Tomažinovim so požgali vse in po nesreči je zgorelo še nekaj sosedom. Ostalo so pomagali Italijani braniti ženskam s polivanjem vode iz škafov.

Dne 27. maja so Italijani s postojanke v Trebnjem na Dolenjskem s topovi obstreljevali zgornji del občine Dobrniče, medtem so partizanski propagandisti govorili ljudem po vaseh, da bodo Italijani s topništvom vse razbili, potem pa pobrali ljudi in jih odvedli v internacijo. Kmetje so se zbal posledic. Naložili so na vozove nekaj hrane, blazin itd. in bežali v spodnji del občine. Tako je bilo tudi pri nas nekaj družin pravih beguncev. Toda namesto v zgornji del občine, so Lahi prišli v spodnji, to je iz Žužemberka na Dobravo. Obkolili so vas in, ko so videli, da vse beži so začeli streljati kot norci. Naš oče je stal na pragu hiše, misleč, da sem padel jaz, in zakričal: „Florijana so ubili...” Sestra je tekla preko vrta, za njo so se drli Lahi in streljali, toda mrtev je bil najstarejši brat France (oče treh otrok, četrti še ni bil rojen). Ko je sestra prišla do njega, je še obrnil oči, ni se več zavedel, dobil je deset krogel v glavo in prsi, poleg njega pa je ležala - kosa.

Lahi so mu takoj pretaknili žepe, našli osebno izkaznico, misleč, da je sestra njegova žena, so njej izročili izkaznico s „Scusate, signora“, in dovolili pogreb.

Poleg mrtvega brata so ujeli še dvanajst moških in nekaj žensk. Moške so postavili ob zid naše hiše, nastavili nanje strojnico in čakali komando da jih postrelijo. Med njimi je bil tudi mož moje sestre (tedanji begunec) Miha Lah, gostilničar v Mali vasi. Ko je že vse kazalo, da jih bodo postrelili, je prišel mimo neki laški tenente (poročnik), ki je bil prej v Trebnjem in dostikrat v Lahovi gostilni. Ko je videl Laha med ujetniki je posredoval, nakar so bili vsi izpuščeni. Največja tragika je bila v tem, da v vasi nihče ni znal italijansko, oni sami pa niso imeli tolmača.

V istem času se sredi vasi odigravala druga žaloigra. Z njive se je vračal Jože Kastelic, star blizu sedemdeset let, katerega je zalotilo sredi vasi v pogovoru z Jakom Bendetom. Bende je imel v naročju otroka, katerega mu je hotel laški oficir iztrgati, a ga Bende ni izpustil. Šel je v hišo, oficir za njim z revolverjem. Ko mu je pokazal legitimacijo, je med tem zunaj počilo. Stražar je „za šalo“ ustrelil Kastelica v nogo. Ko je padel na tla in prosil vodo, ga je stražar ustrelil še v drugo nogo s pripombo: „Na vodo“... Vsekakor je moral razumeti, kaj je voda. Medtem je prišel iz hiše oficir, se nekaj drl nad vojakom in dal dovoljenje, da se ranjenca odpelje v novomeško bolnico, kjer je drugi dan, zaradi prevelike izgube krvi umrl.

Kaj je bil vzrok italijanskega prihoda na Dobravo? Na vsak način so hoteli dobiti v roke mladega 20-letnega Jožeta Tomažina. Čudovito je to, da so Lahi tega dne naredili preizkavo samo pri Tomažinu in da so našli njemu podtaknjenih, v kupu zloženih desk za skednjem, nekaj izvodov „Slovenskega poročevalca“ in rjavo, sploh neuporabno pištolo, za kar niti vedel ni. Vse skupaj je bilo podtaknjeno od partizanov in od njih sporočeno Lahom v Žužemberku, točno, kje morajo iskati. Partizani so že prej ustvarili psihozo po vaseh, da čim se Lahi približajo kaki vasi, morajo vsi moški bežati. Tako je bilo po njihovi zamisli najlažje dobiti nove borce - proletarce. Ker Jožeta niso dobili (poznejši Vaški stražar in domobranec, sedaj živeči v Kanadi) so iz hleva nagnali živino, domačijo pa požgali do tal, pri čemer je nekaj zgorelo še sosedom.

Ko sem prišel iz gozda domov pozno popoldne, je že brat ležal na mrtvaškem odru. Z neverjetno hitrostjo se je razvedelo po okolici in ljudje so trumoma hodili kropit. Naslednji dan je bilo na pogrebu toliko ljudi, kot bi bila nekaka manifestacija proti začetemu nasilju in terorju. Moj brat je bil prva žrtev fašistično-komunističnega terorja na področju med Krko in Temenico.

29. maja je bil pogreb. Kljub bojazni, da bodo prišli Lahi, je bila udeležba neverjetna. Ko smo odhajali s pokopališča, je že prišel otrok s sporočilom: „Italijani gredo..." Začeli smo zopet bežati, toda ljudi se je že začel polasčati odpor: „Kakšen smisel ima bežati? Če nas bodo postrelili, ni važno, če naredijo to danes ali jutri, v gozdove ne gremo, drugega izhoda ni."

Italijani so res prišli do Dobrave in se prav nemoteno vrnili nazaj v Žužemberk, ker o „junaških“ partizanov ni bilo ne duha ne sluha. Šele dva dni pozneje je prišlo par partizanov, intelektualcev (v partizanih so bili tedaj samo oni), postavili so stražo prav na istem mestu, kjer ni dež še izpral prve nepotrebne slovenske krvi. Ko so prišli k nam, jih je oče vprašal: „Kje pa ste bili tedaj, ko so prišli Lahi, da bi nas branili?" Tovariš pa se je vzvišeno nasmejal: „JE ŽE PRAV TAKO, ZAKAJ PA NOČETE V PARTIZANE, PA VAS NE BODO POBIJALI" ... Odkriti odgovor rdečega borca-intelektualca je porazno vplival na vaščane, tako porazno, da je bila vas Dobrava ena najbolj protikomunističnih.

Lahko je danes, po tolikih letih, daleč od grozot v mirni tujini brati Saje to „Belogardizem", poln potvorb, polresnic in popolno zamolčanje okoliščin. Nas ne bo prepričal ne tovariš Saje ne kdo drugi, da so bile Vaške straže vojska slovenskih farovžev in politikov, pač pa bomo rajši verjeli in pritrdili namestniku komandanta rdeče Šerčerjeve brigade (njegovo ime ni znano, ker so se tedaj rdeči, posebno vodilni, skrivali pod ilegalnimi imeni). Dejstvo je, da se vsi niso strinjali z vodstvom, molčali pa so, ker jim je bilo življenje in položaj važnejši od trpke stvarnosti. Toda svojo notranjost se včasih le razodeli človeku nasprotnega tabora, kateri jim pa ni verjel, in če jim je, je molčal, ker molk tedaj ni bil samo zlato, ampak življenje. Tako je omenjeni namestnik rekel preprosti kmečki ženi v pozni jeseni l. 1944: „Mati, vem, da ste proti nam in vem, kje so Vaši sinovi. Ne obsojam Vas radi tega. Domobranstvo smo ustvarili mi, ustvarilo ga je naše nasilje. Vse, kar ni tulilo z nami, smo hoteli likvidirati, na tako reakcijo ni nihče računal. Zmagali bomo mi, toda bojim se naše zmage za Vaše". Ženica ni odgovorila ničesar, le pristavila je lonc za lipov čaj in bolni rdeči borec si je obrisal oči.

Rdeči zgodovinarji se radi ukvarjajo z ugotovitvami in statistiko. Vendar nikjer ne najdem, statistike, kjer bi nam tovariš Saje podal točen seznam komunističnih in protikomunističnih sil po občinah, katere opisuje v svojem Belogardizmu. Kaj je temu vzrok? Prepričani smo, da bi se z golo statistiko ves njegov „zgodovinski" Belogardizem popolnoma diskreditiral, pokazal ravno tisto, kar tovariš Saje hoče zakrivati, to je, da je bil preprost narod protikomunističen in da je bila Osvobodilna fronta

samo stvar meščanstva, inteligence in pol inteligence, torej ljudi, ki so šli v gozdove samo zato, da se bodo spravili na vrh naroda in po zmagi z njega pregnali (kakor so sami govorili) stare pijavke, ki jih niso pustile na vrh mirnim potom.

Naj se povrnem k statistiki, obsegajoči mojo rodno vas, ki je pred vojno štela vsega skupaj 25 hišnih števil. Imena pa naj govorijo, kdo je pobijal, kdo je kriv „zločina nad domovino“, sodi pa naj sam in, če hoče še kakšen tovariš doma, ki se o točnosti mojega pisanja lahko prepriča sam, na licu mesta. Imena, katera navajam tukaj, vključujejo samo ljudi, ki so živeli v vasi od začetka revolucije leta 1942.

Koncem avgusta 1942 so Italijani v tedanji ofenzivi pobrali in odpeljali v internacijo 25 moških, večino na Rab.

Od Italijanov ubita sta bila **France Slak** in **Jože Katelic**; v internaciji na Rabu je umrl **Daniel Razdrh**; v nemški ofenzivi ubita po nesreči **Anica Tomažin** in težko ranjena **Pepca Župančič**. V partizane odšel prostovoljno **Tone Smolič**; ko je po nekaj tednih pobegnil, so ga ujeli in ustrelili. V nemškem koncentracijskem taborišču je izginila sled za bivšim Vaškim stražarjem **Viktojem Smoličem** in za najbolj zavednim protikomunistom **Milanom Zupančičem**.*

V Vaških stražah jih je bilo do 8. septembra 1943 sedem, drugi v internaciji. Pri domobrancih nas je bilo 29. Nobeden ni padel v borbi, pač pa so bili po vojni pobiti naslednji: **Janez Smolič**, po domače Potočer iz tedanje novomeške skupine, razpuščene v Radečah pri Zidanem mostu, pod poveljstvom majorja Stamenkoviča in niso prišli na Koroško: **France Smolič** (po domače Palež, brata)*, **Anton Zupančič** (Skrunov)*, star 30 let, **Anton Koželj** (Šubec)* star 31 let, **Anton Slak** (Štrbenkov)*, star 30 let, - iz Vetrinja so bili vrnjeni naslednji: **Vid Slak** (Štrbenkov)* star 25 let, **Jože Zupančič** (Račev)*, star 26 let, **Janez Strojín** (Sivčev)*, star 33 let, **Jože Novak** (Kranjski)*, star 30 let, **Friderik Novak** (Kranjski)* star 32 let. **Jože Hren** (Goršeč) star 20 let, **Stane Hren** (Goršeč) star 18 let, **Jože Razdrh** (Žvenklev)* star 23 let, **France Prpar** (Podliščkov) star 19 let, **Edvard Prpar** (Podliščkov) star 16 let, invalid brez desne roke v zapestju, **Viktor Pirc** (Pirčev)* star 23 let in **Ludvik Pirc** (Pirčev, brata) star 18 let, zajet z ranjenci na Lescah na Gorenjskem.

Po nemški delovni organizaciji TODT zaposleni **Lojze Zupančič***, je bil ubit ob angleškem bombnem napadu na Borovnico.

V partizanih je ostal, kot prisilni mobiliziranec **Ivan Zupančič** in je ostal živ.

Pri tem še dodam, da so partizani po umiku domobranskega voda (spomladi 1944), ki je tedaj stal v vasi v tedanji domobranski ofenzivi, pridrli v vas in jo (kar je še ostalo Italijanom, razen par hiš) vso požgali brez vsakega povoda. Moj pokojni oče je sam videl, kako je partizanka s šopi goreče slame zažigala njegovo gospodarsko poslopje. Ko so ljudje iz gorečih hiš reševali še tiste bore cunje, kar jih rdeči še niso rekvirirali, so jih jim pobrali partizani; ko so videli, da rešujejo za rdeče, niso hoteli več reševati, češ da rajši vidijo, da zgori, kot da bi dobili požigalci. Ob požiganju vasi so se rdeči drli: „Vse požgati, vse pobiti, to belo sodrgo...“ Pri tem poslu so se posebno odlikovale partizanke po starem izreku: „Kjer hudič ne zmore, tam ženska pripomore.“

Par mesecev pozneje so zopet delali preizkavo pri nas in naši skrite lahke konjske komate. Ko je oče rekel rdečemu poveljniku, pred vojno čevljarju v Dolenjskih toplicah (če se prav spomnim se je pisal Henigman) „vsaj to pustite, saj ste že itak vse uničili“, ga je z udarcem zbil na tla. Ko so se začele ženske zgražati, če ga ni sram pretepati starčka (star je bil 75 let), ko se še komaj drži pokonci s pomočjo palice, je bandit ukazal vzeti vse, kar se da odtrgati, in potuljeno odšel. Njemu podrejeni pa so molčali.

Večina navedenih pobitih domobrancev, razen tedaj maloletnih, je bila v času laške okupacije v zloglasnem koncentracijskem taborišču na otoku Rabu, kjer so tisoči umirali od gladu in, kjer jim od gladu umirajočim niso mogli navdihniti rdeči organizatorji svoje ideje, kar prizna sam šef Titove mornariške obveševalne službe pod angleškim varstvom na otoku Visu, mornariški podpolkovnik Fran Potočnik (Ljubljčan) v svoji knjižici: Žice, morje in gozdovi, kjer pravi, da so bili rabski interniranci belogardistično usmerjeni. Kako bo mogel bodoči zgodovinar razvozljati gordijski vozle rdeče zgodovine, kjer od gladu umirajoči odklanjajo svobodo in držijo z onimi, katerim Saje in njemu podobni pravijo „belogardistični izdajalci“ ? ? ? ? ?

Globoko se poklonimo spominu teh kmetov in kmečkih sinov. Slednji izmed njih je žrtvoval mnogo več, kakor desetine tistih, ki se danes širokoustijo, da so vedeli vse, pri tem pa pozabljajo, da so tisoči žrtvovali mnogo več kakor dober položaj in svoje ime, žrtvovali so svoja mlada življenja. Njim v spomin naj bodo zapisane te skromne vrstice, katere naj veter zanese na njihove grobove, po naših slovenskih gozdovih.

Bratje, prijatelji, soborci, večna Vam - Slava!

** Označeni z zvezdico som bili bivši rabski interniranci.*

Florijan Slak

TABOR
Januar-Februar 1998

17

Preko grobišč in žrtev

V reviji „Tabor“ je nemogoče podrobneje v enem članku pojasniti vzroke in posledice grozних partizanskih in nemških zločinov v letih 1941 - 1946. Knjiga „Sodni procesi na Celjskem“ (M. Mikula) navaja številne zločine partizanov in terencev, ki so po načrtnih navodilih KPS strahovali slovensko štajersko ljudstvo in z zločini povzročili strašne nemške represalije, izseljevanje in pobijanje talcev - največ v Celju, v Mariboru in v gorenjskih Begunjah. Slovenski Štajerci in Gorenjci, ki jih ni zadelo izseljevanje, so se morali prilagoditi razmeram na zasedenem ozemlju na Štajerskem in na Gorenjskem.

Štajerski in gorenjski begunci v Ljubljanski pokrajini smo zaskrbljeni sledili pobijanju talcev in izseljevanju na Hrvaško, v Srbijo in Šlezijo. Za vse so odgovorni komunistični voditelji s svojimi vojaško nepomembnimi napadi - izzivanji, na stare avstrijske žandarje in policijo. Komunisti so v začetku revolucije pobili v Ljubljanski pokrajini 1.500 Slovencev, nič manj na Štajerskem in na Gorenjskem. (Berite Fr. Sajetovo knjigo na 600. straneh - o.pisca)

Ne bom statistično našteval partizanskih zločinov. V reviji „Slovensko domobranstvo“, v „Črnih bukvah“ in v dnevniku „Slov. dom“ je polno zgodovinskih dokazov, tudi odločitve in povelja italijanskega generala Robottija, fašista Gandore in drugih.

Knjiga „Sodni procesi na Celjskem“ navaja stotere komunistične zločine že v začetku revolucije. Slovenski narod je sodoživiljal trpljenje številnih Slovencev, katerih edini greh po KPS je bil, da so odklanjali OF in KP pod vodstvom in povelji ter divjaštva Tita, E. Kardelja, B. Kidriča, Mačka, Leskoška in drugih. Vsi ti so bili ideološko vzgojeni v Moskvi, Parizu in na Dunaju. Navodila so sprejemali iz Moskve in preko L. Kuharja na Dunaju, prav tako tudi denar. Komunistični teror je zaprl usta vsem Slovincem. KP jim je vlila strah v duše, da so 50. let molčali. Strahu se mnogi niso otesli še danes.

Prebral sem nekaj rdečih „epopej“ komunističnih pisunov. Zares skupek umazanih izlivov nekdanj ponosnih slovenskih literatov in ideologov. Pisali so po diktatu KP. Njeni sodniki so morali obsojati OF nasprotnike po istem stilu. Če so ti sodili premilo, je partija zapovedala terencem - roparjem in klavcem, da so jih ti izvensodno pobili.

Vprašanje izvensodnih pobijan je vodilo poveljstvo XIII. brigade brez sodišč in prepustilo likvidacije terencem in skrivačem. Po večini so bili

pobiti civilisti in po Mikolovi knjigi celo otroci (stran 28). Partizanska skupina Slavka Šlandra je ob zavzetju postojanke slovenskih štajerskih brambovcev vse pobila potem, ko so se predali in nasedli komunistični obljubi, da bodo v slučaju predaje svobodni. Do likvidacij je prišlo tudi v partizanskih vrstah, kjer so prevladovali prisilni mobiliziranci in za KP nasprotniki. Poveljstvo je zahtevalo od mobilizirancev uničenje vseh bogatejših kmetov in zaplenitev vsega njihovega premoženja.

Posamezni primeri likvidacij dokazujejo, da so terenci pobijali na izredno krut način.

KP je s pobijanjem večje skupine v Lučah in v Ljubnem in v Gornjem gradu ljudstvu že takrat nakazala morijo slovenskih domobrancev leta 1945.

Mikula ne omenja v tej zvezi sovjetskega generala Bogomola, ki je bil s sovjetsko komisijo pri partizanih v Logarski dolini.

V Celju, prestolnici Savinske in Logarske doline, so se komunisti zbirali že pred vojno. Omenjam le nekatere: Lovro Kuhar, inž. Branko Diehl, Rok, Svetek, Leskošek, J. Stante, odvetniški pripravnik pri dr. E. Kalanu, France Kranjc z ženo Katarino in nekateri rdeči propagandisti.

Titov vpliv na delavce v Sokolskem domžalskem domu je nadzorovala beograjska notranja uprava, prav tako Titovo početje v mariborski prisilni delavnici. Na ječo obsojeni Tito je redno sprejemal od zunaj hrano in denar - vse do časa, ko so ga premestili v hrvaško glavnjačo.

Tito se je po odmerjeni kazni leta 1937 pojavil po oklicu SKP na Bečinah v Celju, vedno v spremstvu E. Kardelja, Kidriča in novega odbora. Titova družba se je zadržala v Joštovi domačiji oz. mlinu, blizu Žalca. Tito in njegovi so že takrat načrtovali širšo akcijo na Štajerskem.

Celski policijski komisar dr. Uršič nam je zbranim na plesu Družinskega kluba v Narodnem domu sporočil, da so orožniki zasledili zbiranje vodstva KPS pri Joštu. Titova družba se je kljub hitrem zasledovanju članov FO in policistov pravočasno umaknila in zbežala v Gornji grad in našla zatočišče v škofovskem dvorcu pri inž. Žumerju, znanim krščanskim socialistu. Komunistična propaganda se je kmalu nato hvalila, kako je prespala noč na blazinah. Takrat sem po „avtocenzuri“, določeni po beograjskem Pres-biroju, lahko le kratko poročal, da so se v Celju zbrali podtalni elementi. France Kranjc je prihitel v mojo pisarno in mi s stisnjenimi zobmi zagrozil.

Komunistični vodje so se rešili, še prej pa so s krščankimi socialisti pripravili tla za komunistični delovanje. Celjski krščanski socialisti so bili

pošteni, in zavedni Slovenci, zapeljali so jih na napačno delovanje prof. E. Kocbek, kaplana Šmon in Lampret ter novomašnik Krušič. Do preloma med celjsko levico in desnico je prišlo na Krušičevi novi maši, ko je prof. dr. R. Hanželič obsodil sodelovanje krščanskih socialistov s komunisti. Škof dr. Tomažič je s premestitvijo kaplana Lampreta k Sv. Barbari v Halozah povzročil, da se je mladi kaplan še bolj zagrenil in se predal komunističnim in Kocbekovim navodilom. To sem ugotovil, ko sem ga obiskal.

V Celju je zaživel nasprotstvo, to se je kmalu razširilo po Savinjski in Šaleski dolini. KP je začela z organizacijo OF. Njej so se že **v začetku revolucije** pridružili delomrzneži, pa tudi idealisti, nasprotniki ošabnega nacizma.

Nesmiselno bi bilo navajati številne partizanske bajke o njihovem „boju“ proti nacistom in fašistom, zlasti pripovedke španskega prostovoljca in voditelja KP Staneta Rozmana. Bivši pekovski pomočnik, majhne postave, pa krvavih rok, je bil po povelju KP poslan na Štajersko. Svojeviti poveljnik je sokriv pokola na Pohorju in v drugih štajerskih krajih, zlasti na Kozjem in na Bizeljskem. Polkovnik J. Avšič, izdajalec gen. D. Mihajloviča, se je pojavil v bizeljskih kletih, pa se kmalu umaknil na Dolenjsko in v Belo Krajino. Komunistično vodstvo mu od začetka ni zaupalo, ker je sprejel sedem bivših kr. oficirjev. Šele po obisku pri Titu v Lajcu mu je predalo tehnično vodstvo različnih partizanskih napadov.

V partizanskih bajkah sem zasledil tudi ime Franceta Kranjca iz Dobca pri Begunjah. Izšel je iz katoliške družine, ki je dala protikomunističnemu boju Francetovega brata Jožeta, nekaj časa poveljnika VS v Begunjah. France je bil pod vplivom žene Katarine, zagrenjene komunistke, lastnice lepega posestva blizu Braslovč. Z bratom Jožetom sta se razšla na obisku v rodnem kraju.

France Kranjc je že leta 1942 postal poveljnik t.i. Koroškega bataljona. Njegov „bataljon“ so sestavljali redki prisilni mobiliziranci, s katerimi se je skrival v skalah Radohove planine, Košute in v hribovitih pečinah Savinjskih in Kamniških alp. Njegovi nesmiselni napadi na posamezne, osamljene žandarmerijske točke, so povzročili, da je nemško poveljstvo ustanovilo v Celovcu SS šolo, v katerih so se vzgajali fanatični nacisti in SS čete.

(General E. Rossener je iz te šole 3. maja poklical HJ in z četo s „Faustpancerji“ zasedel tiskarno KTD. Redkim je znano, da sem na ta dan s silo prisilil izid revije „Slovensko domobranstvo“ s pozdravno pesmijo

Žitnikovo zaveznikom in na prvi strani s sliko generala L. Rupnika - op. pisca.)

Iz tistih časov slovijo Borove in Cirilove pesmi, ki jih je opremil Dušan Lakovič. Zbrane v brošuri so ju spremlale v begunskih jetnišnicah do leta 1945. France Kranjc in njegova Katarina sta odšla v pozabo. Brškone tako kot solastnica Woschnaggove tovarne. Pridružila se je partizanom, Nemci so jo ustrelili v Mariboru. Znana je žaloigra junakinje Klavore, ki ni bila komunistka, da si je razgalila prsi pred strelci, ki so jo ubili.

Komunisti so Woschnajakovo tovarno nacionalizirali, glavo si je rešil brat žrtvovane sestre, zbežal v Švico, po vojni postal diplomat na Dunaju. Srečala sva se v Buenos Airesu in se po slovensko pogovorila.

„Pridobivaj kmete in trebi izdajalce“

Tako je bilo navodilo KPS terencem na Štajerskem in na Koroškem. „Podati roko rdeči sovjetski vojski“, je bil moto partizanskega podpolkovnika Matevža Haceta. Zadnjikrat sem ga videl v celjskih jetniških prostorih, iz katerih je ušel, ko so Nemci zasedli Celje. Rešil se je ječe, pa postal jetničar številnih njegovih žrtev. Svoje pohode na Bohor in na Bizeljsko je popisal v spominih na vino v bizeljskih kletih. V napade je pošiljal nezanesljive mobilizirance, da so padali pod nemškimi streli, on pa je „oživel“, skrit v kmečkih domovih, ki so trepetali pred njegovo odurnostjo.

Pri pisanju teh vrstic mi je spomin obudil misel na prof. Stanka Canjkarja na nekem OF predavanju. Že kot gimnazijski profesor na ptujski gimnaziji je širil „krščanski Kocbekov socializem“, njegov uspeh je bil: Potrč je postal komunist in izključili so ga iz šole. Užival je naklonjenost ptujskega župana Brenčiča, postal ždanovski pisun. Komunizem je v njem zadušil lepo slovensko besedo, Stalin mu je postal simbol.

Prof. Stanko Canjkar se je zavedal svojega greha in kot Cirilmetodijc dejal in vprašal komuniste in krščanske socialiste: ...Slovenskemu narodu zares ne moremo pokazati nič razen NOB? Boj za lastni obstanek, zavest preloma dveh vekov, strahota sistemov, ki so se vgnezdili tudi v Sloveniji, so onemogočili mirno življenje med Slovenci.

„Slovenski ideologi imamo pravico odklanjati leninistično teorijo in dialektični materializem. Mi smo že prestari, da bi mogli porušiti naše delo(?) Zato je treba časa in sprave...” (Tako prof. Canjkar)

—
Srce me zaboli ob spominu na moje mladostne prijatelje: Museka, brata Franca in Maksa Jezo, Brejca in Smoleta. Vsi so izhajali iz krščanskih družin in po notranjih bojih pod Kocbekovem prepričanju pristali na Pugleško izjavo. Z njo so se podredili KP, prav tako tudi dr. Breclj s svojimi prijatelji.

Jože Brejc je spesnil sonete o srcu...

Med drugim je zapisal:

„Kam vse smo v zadnjem boju že stopili.

Srcé sprejelo kri je - dalo kri

in čezenj so vetrovi vsi tulili.

Naj v zadnjih dneh mu svet zaživi,

da v njem ne bomo krokarjev gostili“.

Partizanski pesnik Kajuh je prepričal Brejca, da je na pravi poti. Brejc je svoj notranji nemir razodel v pesmi očetu:

„Neizrekljivo ljubim puško svojo,

in tebe očé! Streljam pa povsod

tja v stari svet ne gre več moja pot“.

Zaključujem pričevanja z besedami Dušana Ludvika. Ni bil komunist, med partizani je skušal reševati nasprotnike komunistične ideologije V „Poslanici“ je med drugim dejal:

„KO PRIDE ČAS, SRCÉ DENI MI NA ROKO,

OZNAJAT POJDEM REVNIM BLAGODAT.

NE ČREDA, SVETLI SMO LJUDJE S ČASTJO,

ZDAJ TVOJO NIČ VEČ VOLKOVOM NE POMUJAJ GLAVO“.

MISEL: ZDAJ JE ČAS, DA OSTANEMO, ZVESTI NAČELOM SLOVENSKEGA DOMOBRANSTVA IN GENERALA L. RUPNIKA: BOG, NAROD DOMOVINA.

Slavko Skoberne

Izvensodne usmrčitve na Celjskem

(Po Mikolovi knjigi)

Teharsko taborišče in odkritje 29. grobišč v celjskem okrožju postaja zadnje čase že mednarodni problem. Povojni politični in zrežirani sodni procesi so bili še pred nedavnim za pravnike in zgodovinarje tema, katere so se izogibali. Slovenski tisk je bombastično razglašal Dachauske procese, sojenje Nagodetove skupine, božični proces. Do danes skoro niso obdelani procesi, katerih žrtve so bili kmetje, trgovci, obrtniki, industrialci in duhovniki. Zgodovinar Milko Mikola je tri leta zbiral in razčlenjeval komunistično gradivo, v katerem se skrivajo usode tisočev, ki jih je zgrabilo kolesje komunističnega režima in jih uničilo.

Slovenski domobranci in zdomci izrekamo raziskovalcu M. Mikoli priznanje in hvaležnost.

Statistika umorjenih v Teharjih, v Kočevskih gozdovih, v hrastniškem okolju, Škofji Loki itd, še danes po 50. letih ni končana. Zadeva je postala mednarodna tema, ki jo že obravnavajo avstrijski, nemški in francoski dnevniki in revije. Zločinski višek je doseglo leta 1945. Po poboju domobrancev in drugih vojaških formacij, je bilo do l. 1951 letno pobitih okrob tisoč ljudi.

M. Mikola je obdelal nekatere, zelo važne procese, večina je še vedno prikrita in čaka na pojasnenje.

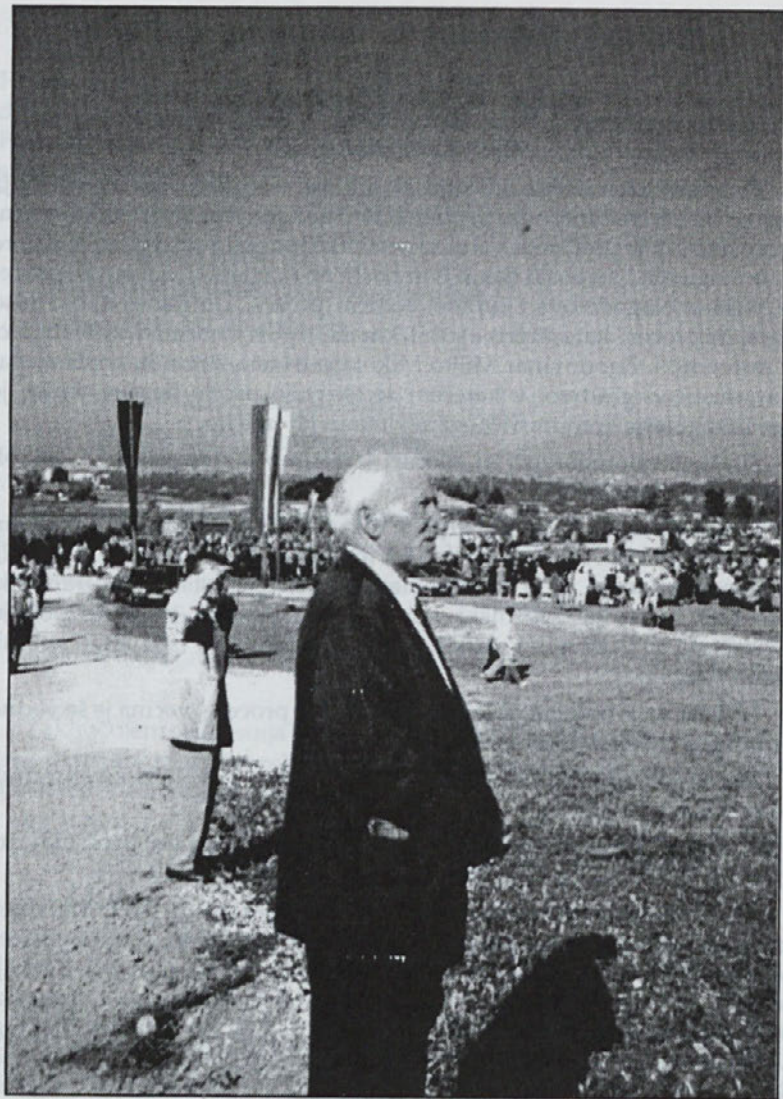
Pozornost zasluži M. Mikolova razprava o povojnih izvensodnih usmrčitvah na Celjskem.

V bližini Celja in v ožji okolici. Število žrtev presega več tisoč. Odkrita grobišča (s teharskim 30 po številu) so v naslednjih krajih:

Območje spominskega parka na Teharjih, Bežigrad - Čret, Mlinarjev Janez, Zgornja Hudinja - Nova vas, Kosnica, Selce, Mestno pokopališče - Mirna pot, Tumova ulica, Tudrež, Babno, Socka pri Novi cerkvi, Zgornje selo, Trnovlje pri Socki, Čatrova hosta, Sončni park, Bezovica, Vojniško pokopališče, Višnja vas, Šmarjeta - Hmezad, Medlog - Slovenjales, Medlog, Lipovškov travnik, Vojnik pod gozdom, Lindek pod gradom, Bukovje, Rakova steza pri Frankolovem, Rakova steza - Stražica, Kozjek, Mestni park in pri Petričku. (Kraji od 1 do 29).

Po poročilih iz Celja se je izkopavanje dveh grobišč že začelo.

Slavko Skoberne

Teharje, 5. okt. 1997.

Preživeli domobranec gleda žalostno v kraj, kjer so bili mučeni in pomorjeni njegovi bratje in prijatelji - soborci.

Zakaj? Kdo?

Zakaj moj narod
si tako razklan,
kot viharник na slemenu?
Kdo oklestil ti je veje
in oskubil cvetje
nerazcveto?

Zakaj zavist,
sovraštvo,
ego,
so postava tvoja?
Zakaj vse gre narobe
kot, da je vse proketo?

Kdo napil te je
z mamili?
Kdo s pelinom te pojl,
da si grób
in zagrenjen;
da ne vidiš več naprej
in več ničesar
ti ni svéto?

Kdo moj narod
grešil je nad teboj?
Kdo? Povej!

Moja božja pot

Mama je bila prepričana, da je naš Janez pretrpel svojo Kalvarijo na deveti junij leta 1945. V Kočevskem Rogu. Tako je bilo zapisano v njenem srcu... Morda se je v svoji slutnji motila? Ne vem. Ko je bila, mnogo let pozneje, klicana na sodnijo zaradi zapuščine po našem očetu, je morala sina Janeza proglasiti za mrtvega. Pokazala mi je uradni list, sodnjsko izjavo: „Pogrešani Janez X je bil med vojno pripadnik BG, zadnjič pa so ga videli živega leta 1945 v Teharjih pri Celju, kamor so ga prepeljali potem, ko je bil po pobegu na Koroško le-tam zajet“.

Kaj je resnica? Vsi vemo le to, da je bil najstarejši brat ubit... v Kočevskem Rogu kot tisoč drugih. A za vso resnico ve samo Bog.

Naš Janez mi je nekoč, kot domobranec, zaupal: „Kadar moram iti v boj, vedno zmolim kesanje“. Pri verouku smo se naučili, naj se v smrtni nevarnosti tako pripravimo na odhod v večnost, za srečanje z usmiljenim Bogom. Prepričana sem, da je brat prišel pred božje obličje z odpuščanjem v srcu. V življenju nikogar ni sovražil, vem, da tudi v smrtni uri ni. Bil je med tistimi, ki so šli nazaj v domovino, že vedoč, da so na milost in nemilost prodani sovražnim bratom. - „Kamor so šli drugi, gremo še mi...“

Spomin se nam je mnogokrat vračal v tisto strašno leto 1945, v tisti strašni kraj - Kočevski Rog.

Nekoč sem vprašala mamo, kje bi želela biti pokopana. Njen odgovor je bil: „Da bi le bila v blagoslovljeni zemlji, saj naši ležijo tam v gozdu, zapuščeni...“

Tudi tista zemlja in tisto skalovje je bilo blagoslovljeno. Še živi, so si blagoslovili kraj mučeništva smrti in počitka. Duhovnik Pezdirc - tako je pripovedoval pobegli iz jame - je v smrtni stiski v jami molil, dajal odvezo, blagoslavljal somučenike, ležeče drug ob drugem, že mrtve ali še v smrtnem boju.

Kočevski Rog.

Že dolga leta sem srčno želela priti v bližino tega zame svetega kraja, kraja mučeništva in zadnjega počitka mojega brata. V tiste gozdove, ki so videli trpljenje in smrt toliko fantov in mož, večini nedolžnih. Moj brat je med njimi, preprost kmečki fant.

Na skromni gramofonski plošči iz leta 1965 - ob dvajsetletnici vetrinske tragedije - je na kratko povedan njihov zagovor: Padli smo, ker tak je bil domovine ukaz.

Moja dolgoletna tiha želja je postala skromna beseda in še bolj skromno dejanje.

Žena iz bližnje vasi nas ni hotela spremiti: „Nikoli od vojne še nisem bila v tisti smeri. Znanka je hodila tja jokati in prižigati svečo, pa so jo zaprli...”

Vseeno smo se podale po cesti proti gozdovom. A le za nekaj časa... skrivnostna tišina nas je zaobjela. Zmolile smo desetko rožnega venca: Ki je za nas krvavi pot potil.

Nismo šle daleč, nismo želele, da bi kdo oskrnil naš spomin na mučence. Ustavile smo se na nekem razpotju. Vrgla sem v gozd dve, cvetoči vejici, pokleknila na jasi in prižgala svečko. Trepetajoče je gorela, skrita v travi.

„O brat moj! Prišla sem v bližino kraja, kjer si pretrpel mučeniško smrt. Prišla sem v imenu vseh, ki ne morejo priti, staršev, sester in bratov.

Verujem, da živiš v večnosti, tvoj dom je zdaj pri Bogu. Tam v globeli pod težo skal so le tvoje kosti - za nas spomin nate in na tvojo smrt - a za tebe je bil kraj srečanja z odrešujočim trpljenjem božjega Sina. Od tistega časa te čutim navzočega v senci Križanega, vsako leto na veliki petek te vidim ob trpečem Gospodu.

Hvala, dragi moj brat za tvojo zvestobo Bogu in domovini. Tvoj zgled mi je bil v oporo, zlasti ob urah preskušanj, zmede in težkih odločitev. Bodi meni in našim dragim še naprej v pomoč

Ti si bolečina, naša čast in naš ponos!

Svečko sem nesla na domače pokopališče, kjer počivajo starši. Dogorela je na maminem grobu.

Rada bi se vrnila, še bi šla rada na božjo pot tja in bliže v Kočevski rog.

Tam počiva Janez in drugi, tisoči in tisoči... Vsak od njih je imel svoje mesto v življenju, v domači družini. Vsi so sinovi naše zemlje, za vedno zapisani v zgodovino slovenskega naroda.

Ko bodo imena krvnikov, bratov naših zapeljanih, že davno pozabljena, bodo imena tistih mož in fantov, ki so v Rogu umrli zato, ker so bili kristjani, zapisana v Knjigi mučencev.

In mesto njihovega mučeništva - kot Teharje, Kočevski Rog, Brezarjevo brezno in druga morišča - so za Slovence sveti kraji - božje poti - kjer je doma odpuščanje, molitev in upanje.

Pavla Urhova

Nekaj trditvev Iva Žajdele v odprtem pismu Janezu Janši

Spoštovani gospod Janez Janša!

Viktor Blažič je v svojem nagovoru na ustanovnem zboru Združenja svobodnih partizanov med drugim zapisal nemogoč stavek (glej Demokracija, 28. avgusta 1997). Stavek se glasi: „Vedeti moramo tudi, da so bili malone vsi komunisti, ki so bili v prvi vrsti Slovenci in iskreni privrženci naše socialne prenove, v letih sovjetizacije in balkanizacije izločeni iz političnega stroja in tudi kruto preganjeni“.

Le kako se je lahko takšnemu analitiku zapisalo kaj takega? Ali je pri pisanju tega nagovora res bil pod vplivom tako močne evforije, da se mu je zapisalo nekaj tako nemogočega?

Poglejmo te Blažičeve trditve. Najprej naj opozorim na sintagme oziroma posamezne sklope, kot so: „vedeti moramo“, „malone vsi komunisti“, „ki so bili v prvi vrsti Slovenci“, „in iskreni privrženci naše socialne prenove“, „izločeni iz političnega stroja in tudi kruto preganjeni“. Prvič: za kaj bi v današnjem kontekstu nekaj takšnega „moralo vedeti“? Drugič: kdo so to „malone vsi komunisti“? Tretjič: zakaj se je Blažiču zdelo pomembno tu poudariti, da so bili „vsi v prvi vrsti Slovenci“? Kdo pa ni bil v prvi vrsti Slovenec? Četrtrič: kakšna je bila ta „socialna prenova“? Ali tistemu, kar se je dogajalo od leta 1941 naprej res lahko rečemo, da je šlo za socialno prenovo? Zanimati bi nas morala dejstva, ne pa načelnost (brez teh dejstev). Ta dejstva pa govorijo o izredno krvavi komunistični revoluciji, katere sredstva so bila laž, manipulacija ter umor. Socialna prenova je bila potrebna, toda ta bi nekaj veljala le, če bi bila izvedena skozi nenasilna politična dejanja. Kakšna socialna prenova pa je to, če se je najprej na veliko pobijalo (da se je prišlo na oblast), čemur je sledila vsesplošna kraja in lažniva demagogija, podprta z nasiljem in ozračjem popolnega totalitarizma, nakar je privilegirani (politični) sloj živel ob podpori zunanjih posojil, danes pa potomci nekdanjih „socialnih prenoviteljev“ na veliko kradejo tako imenovani družbeni kapital in postajajo izraziti kapitalisti (brez podpore ustrezne socialne regulative)? In na koncu: kdo je bil „izločen iz političnega stroja in tudi kruto preganjen“? To vprašanje bi sicer lahko letelo tudi na začetno sintagmo „malone vsi komunisti“, toda v tem primeru je to nemogoče, saj nas zanima kateri vidnejši komunist je sploh bil kakor koli preganjan, kaj šele „izločen iz političnega stroja“ in

celo „kruto preganjan“? Ali so bili izločeni ali kruto preganjani naslednji komunisti: Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Franc Leskošek, Miha Marinko, Zdenka Kidrič, Ivan Maček-Matija, Mitja Ribičič, Boris Kraigher, Sergej Kraigher, Vida Tomšič, Lidija Šentjurs, in tako dalje in tako naprej, tako rekoč v neskončnost! Komu od vidnejših komunistov je bilo kakor koli karkoli hudega, kaj šele, da bi bil „izločen iz političnega stroja“ in „kruto preganjan“. Zdaj pa to zadnjo ugotovitev povežimo z začetnimi sintagmami v tem spornem stavku in videli bomo, da ne gre za kakšno nedolžno trditev, ampak za misel z občutno razsežnostjo. Za misel, ki se ne more kar tako zapisati, vsaj ljudem Blažičevega kova ne.

Danes, ko ni na vidiku nobene dobre rešitve, sem se odločil, da bom spet poskusil z objavo svojih člankov v Demokraciji. Slučajno se je v tem času pojavil Ludvik Čanžek s svojo akcijo Združenja svobodnih partizanov. Ko je akcijo pripravljaj, se je kar nekajkrat o tem pogovarjal z mano. Govoril sem mu, da je z zelo podobno akcijo poskušal leta 1990 že Stanislav Klep in to v obdobju, ki je bilo takšni akciji bolj naklonjeno kot jesedanje, vendar ni uspel. Čeprav sem imel predvsem tovrstne pomisleke, sem spremljal ustanavljanje brez kakšne kritične drže, pač v smislu, da lahko v demokraciji vsak izraža svoje mnenje, prepričanje in tudi „goji svoj vrtilček“.

Res pa je, da so me že od začetka obhajali rahli dvomi o tej akciji, ali je to danes poleg vseh ostalih problemov res tako važna problematika. Ali si ob tako žgočih vprašanjih kot so popolna blokada pri popravi krivic, vztrajanje oblastnikov pri zlagani zgodovini (razne proslave zadnja leta), nerazumevanje in celo pišmevuharstvo ob tako mogočnem vprašanju kot je medvojna krvava revolucija, strašni poveljni poboji domobrancev in izrazito nerazumevanje domobranske situacije oziroma vzrokov za nastanek protikomunistične samoobrambe ipd., res lahko privoščimo takšno trošenje energij in usmerjanje pozornosti.

Morda se bo komu zdelo, da pišem o nepomembni zadevi, vendar temu nikakor ni tako. Viktor Blažič pač ni kdor koli. Njegove besede so nekaj drugega, kot pa besede kakšnega pisca pisma bralcev. Pri tem pa je treba eno posebej poudariti: eno so v tej naši temi želje in načela, nekaj drugega pa dejansko stanje oziroma dejansko dogajanje. Eno je deklaracijsko zgodovinopisje, drugo pa je zgodovinopisje, ki temelji na dogodkih. Tako rekoč vsi bi se ob okupaciji ali kakšni drugi ogroženosti domovine borili zanjo!

Toda po letu 1941 je neka ozka politična klika izkoristila okupacijo, poleg tega pa še svobodoljubna čustva in gesla ter odpor za svojo krvavo revolucijo. Naj navedem samo primer, ki je te dni aktualen. Ob proslavah

ob petdesetletnici priključitve Primorske matični domovini nobeno občilo ni opozorilo na še en bistven element: kaj bi (lahko) bilo, če v Sloveniji v letih 1941 do 1945 ne bi potekala kruta komunistična revolucija. Naše zgodovinopisje ima poleg zatekanja k načelnim ravнем še eno močno hibo, namreč lažje bi razumeli to našo preteklost, če bi si postavili neko zelo pomembno vprašanje. To pa je, kaj vse bi Slovenci lahko pridobili, če med leti 1941 in 1945 v Sloveniji ne bi bilo komunistične revolucije? Kako bi bilo, da bi se (tako kot leta 1991!) vse politične sile organizirale samo proti okupatorju? Sprva lahko tudi vsaka po svoje, vsaka na svoji (taktični) ravni, vsekakor pa proti koncu vojne ne bi bilo ovir za skupni nastop. Tako pa so komunisti s svojo revolucijo velik del naroda prisilili, da se je moral ukvarjati s samoobrambo pred to revolucijo in pri tem celo sodelovati z okupatorjem, kar je celotno narodovo energijo izredno in usodno (o)slabilo. Če pa ne bi bilo revolucije, in bi imeli, tako kot marsikje drugod po Evropi, pluralistično naravnani odpor, bi lahko ob koncu vojne izšli neprimerno močnejši. Zahod bi imel leta 1945 opraviti z demokratično naravnanim odporom ter z demokratično naravnano novo slovensko oblastjo, tako pa so imeli v resnici na zahodnih in severnih mejah Slovenije opravka s komunističnim totalitarizmom, ki je pobijal, kradel, varal itd. Popolnoma jasno je, da so zato takšne partizane v drugi polovici maja 1945 nagnali iz Celovca oziroma iz avstrijskega dela Koroške, v začetku junija pa še iz Trsta in Gorice oziroma iz velikega dela zahodnjega etničnega ozemlja. Nagnali so jih kot razbojnike. Če bi bila naša osvobodilna vojska po koncu vojne močna in nova oblast demokratična, Zahod ne bi imel potrebe takšne vojske in takšne oblasti preganjati z naših etniških ozemelj. V najboljšem primeru bi lahko Trst do Tržiča kot Gorica z okolico prišla pod Slovenijo, če že Celovec ne, pa vsaj še ozemlje do Drave.

In če si tudi sam privoščim deklarativni nivo. Druga svetovna vojna je bila, če danes gledamo nazaj ne le tragedija, ampak tudi velika priložnost za Slovenijo, da pride do Zedinjene Slovenije, poleg tega pa še do demokratične in socialne države. Dejansko pa je bila to le priložnost za komunistično partijo, da je stisko ob okupaciji izkoristila za revolucijo in preko nje za vzpon na oblast.

Zakaj sem vse to pisal? Zato, ker sem v tej kratki dobi obstajanja nove partizanske organizacije moral že večkrat polemizirati celo vrsto stvari. Moral zato, ker se to zdaj intenzivno skuša pojavljati v tistem političnem delu, ki je do zdaj imel več kot dovolj opravkov s staro borčevsko organizacijo oziroma miselnostjo. Te dni smo lahko po televiziji večkrat slišali, kako so spet začeli braniti komunizem, Kardelja, Kidriča in celo Tita. Verjamem, da nekateri pri drugih problemih ne vidijo, kaj se

pravzaprav počne z novo partizansko organizacijo. Vsi mislijo, da je dobro, da je do nje prišlo, ker se bodo tako ločile različne miselnosti, ena stara, ki zagovarja komunizem in revolucijo, druga pa „svobodna“, ki o komunizmu in revoluciji nikoli ni nič vedela in ki se je borila le za svobodo. V resnici pa stvari še daleč niso tako enostavne. Bil sem na občnem zboru novega združenja in videl, kdo so ljudje, ki so se odzvali na Čanžkov poziv. Vprašanje, koliko je med tistimi petintridesetimi res bilo „svobodnih“ in neomadeževanih partizanov, koliko jih je sploh bilo partizanov in koliko je med njimi vrinjencev? Drugo, kar je še pomebnejše, je, da to novo združenje v ničemer ne more ogroziti starega mastodonta zveze borcev.

Toda vse to me sploh ni motilo. Tudi zato ne, ker, kot sem že omenil, ima vsak pravico, da goji svoj vrtiček (čeprav se je v zadnjih letih to vrtičkarstvo izredno razpaslo in skoraj vsak bi rad imel neko svoje združenje). Tisto, kar je najhuje, je, da se zdaj za to združenje izkorišča še edini časopis, ki ga imamo. Za ta časopis namreč druge, neprimerno pomebnejše teme kot da ne obstajajo. Poglejmo samo *Demokracijo* z dne 28. avgusta 1997. Velika večina ljudi mora danes zaradi pomanjkanja časa in zaradi množice informacij površno brati. Le kaj si lahko mislimo o celostranskem Blažičevem članku, ki je bil opremljen z „zanimivim“ naslovom in predvsem podnaslovom? Naslov se je glasil: *Zadoščenje, obžalovanje in sprava*. Razumel bi ta naslov, če bi potem kje pisalo, da so to cilji. Le kako lahko danes, ko je povsem poteptana poštenost in resnica o naši polpreteklosti, ko niso popravljene nobene krivice, ko je še naprej zaraščenih in onečaščenih več kot sto množičnih grobišč širom po Sloveniji, ko je sodišče samo pri zavrnitvi zahteve za obnovo procesa proti škofu Gregoriju Rožmanu sposobno napisati 43 tipkanih strani, ki bi jih z veseljem sprejeli v najbolj trdih komunističnih časih takoj po vojni, le kako lahko danes ob vsem tem in še mnogo drugem govorimo o zadoščenju, obžalovanju in spravi? Ljudje danes hitro in površno berejo. Kakšen vtis bo na mnoge naredil podnaslov Blažičevga članka, ki se glasi: „Pobudniki za ustanovitev Združenja svobodnih partizanov izhajamo iz prepričanja, da je bil osvobodilni boj v letih 1941 - 1945 veliko zgodovinsko dejanje slovenskega naroda in da je bilo dejanje v tako širokem obsegu mogoče samo zaradi pripravljenosti tega naroda na oborožen odpor zoper tujo zasedbo in razkosanje slovenskega ozemlja“. Stavek morda za marsikoga zelo lepo zveni, toda kaj, ko pa imamo žal spet opravka z deklarativnostjo. Prav gotovo, da bi osvobodilni boj v letih 1941 - 1945 moral biti veliko zgodovinsko dejanje, toda to bi lahko bil samo, če komunisti ne bi od vsega začetka tega boja zlorabili in onesnažili za krinko za krvavo revolucijo. Cele gore papija bi se dalo za to temo napisati!

Še o svobodnih partizanih...

Dr. Lojze Kukovica podaja v Duhovnem življenju št. 10 obširno misel in čestitke k Deklaraciji svobodnih partizanov. Povdarja nje pomembnost in pogum javne izjave priznanja, da so bili ogoljufani od KP tisti, ki so se pridružili OF z namenom osvobodilnega boja izpod okupatorja. Izraža jim čestitke in izkreno priznanje, za močno vsebino Deklaracije, ki razgalja vso krutost komunistične revolucije ter, da ob koncu prosijo odpuščanja vse prizadete tega nasilja, ker čutijo breme soodgovornosti ob sodelovanju z boljševiki.

Moti pa dr. Kukovico dvomnost teh partizanov: „Veličasten partizanski boj za osvoboditev domovine, ki je bil veliko dejanje v naši zgodovini“ - in - „največja tragedija v narodovi zgodovini“. (Kaj torej? n. op.)

Dr. Kukovica je odločen: „Ne, ni bil narodno osvobodilni boj, temveč le boj KPS za politično oblast v Sloveniji“.

Za to trditev navaja Mitja Ribičiča izjavo ob 25. letnici OF, da je bilo osvobodilno gibanje od vsega početka revolucionaren proces. In intervju Titu: „Navsezadnje je bila to državljanska vojna“.

V potrdilo izjav teh partizanskih veljakov dr. Kukovica omenja duhovnika Miha Žužka, „ki je tudi na svoji koži skusil, kaj je komunizem“ in „ki v svoji knjigi ‚Sredi vsega‘ pravilno ugotavlja: „Osvobodilna fronta je bila največja prevara, ki jo je slovensko ljudstvo doživelo v več kot 1200-letni zgodovini... Je naša največja katastrofa v zgodovini. Komunistična revolucija, vsiljena našemu ljudstvu, ko se je krčilo v boju za življenje in smrt z okupatorji, je nož v hrbet, je največji zločin v naši zgodovini“.

Kriste reši nas...!

Križev pot družine Resman

V naslednjem prinašamo pričevanje Resman Mihale in Ivana, hčerke in sina domobranskega junaka - stotnika Ivana Resmana ter njegov kratek a pretresljiv dnevnik, česa vsega so bili zmožni partizani ob koncu vojne.

Resman Ivan, rojen 13. 8. 1899. V civilnem življenju je bil nadučitelj in ravnatelj osnovne šole v Novem mestu. Po vstopu v domobranske vrste je imel čin stotnika. Bil je poveljnik 38. čete in je branil položaje okrog Novega mesta na sektorju Šmihela pa vse do reke Krke. Razen tega je opravljal dolžnost namestnika poveljnika III. bojneskupine. Pod to poveljstvo so pripadale vse domobranske čete na področju Novega mesta in po vsej dolini Krke do Kostanjevice. Po končani vojni se je s četo umaknil proti Radečam. Tu je bil nadaljni umik onemogočen. Zato se je

skrival vrnit domov in se skrival večinoma v lastni hiši v Šmihelu. To je bilo posebno težavno, ker se je v hišo nastanila neka črnogorska družina.

Ni znano, kdo ga je izdal. Zajet in odveden je bil zadnje dni septembra 1945. Pri tej akciji so sodelovali mnogi znani oznovci in drugi znani akterji. Videli so ga v sodnih zaporih v Novem mestu. Priča, gospa Plaperjeva, ga je videla na hodniku še okrog 20. oktobra. Bil je tako pretepen, da ga je spoznala šele, ko ji je dal znak z roko. Iz njegove celice je po pripovedi iste priče tekla kri. Nikoli ni bil obsojen. Vendar je bila njegova hiša dalj časa zaplenjena.

Nikoli ni oblast sporočila svojcem, kakšna je bila usoda njihovega očeta. Obstaja sum, da je bil do smrti pretepen.

Ni znano, kje je grob stotnika Resmana. Njegova žena Mihaela je

bila tudi učiteljica in odpuščena iz službe brez pokojnine. Vsa družina je ostala brez sredstev za preživljanje in dobesedno na cesti.

Dnevnik stotnika Resmana.

Pokojni stotnik Ivan Resman je doma v skrivališču pisal dnevnik, ki opisuje njegove občutke, nade in strahove. Včasih so prišle v hišo dobre vesti, potem pa spet slabše. Dnevnik se prične z 9. majem 1945.

Dne 9. maja - prva rekvizicija: Pripeljal jih je Mile Hrast. Odvzeli so hrano in razne predmete (seznam je dolg).

Zapisi: Kričanje ljudi, ki so hodili mimo hiše. Navedena so imena še živečih ljudi, ki pa bi jih bilo danes teh izjav sram.

Dne 18. maja so zaprli Pleška. Pripis je, kdo ga je izdal.

Istega dne so zaprli župnika g. Breganta.

V Šmihelu gospodarita Plevnik in Podržaj.

Istega dne pride sporočilo: Odrešenje ni tako daleč.

Dne 20. maja ob treh prične štafeta v čast Titu v Beograd.

Pripis: V zapore ne more nihče nič poslati, ne hrane ne perila.

Dne 18. maja je prišla s poukom gimnazija. Za ravnatelja je bil postavljen Jaka Krajec.

Vsi domobranci, ki so se javili, so zaprti v barakah v Bršljinu.

Pleškovi nosijo po dva litra mleka dnevno, da se družina preživi.

Zapis dne 24. maja se glasi: Včeraj so iz Bršljina odpeljali z živinskimi vagoni cel vlak domobrancev. Pravijo, da so jih odpeljali v Sibirijo.

Javili so se Mežnar, Bohte, Barborič.

Zapis glede ravnanja z jetniki: Jetnikom po dva dni ne dajo nobene hrane in vode, spijo na golih tleh. V sobah so natrpani kot žveplenke.

Poročilo: Jetnike v zaporih zelo tepejo. Vsak posameznik se lahko znaša nad njimi.

Danes, 24. 5., sta dva angleška lovca obkrožila Novo mesto. Danes zvečer bodo v čast Tita goreli kresovi. Sliši se, da ranjence umikajo iz Novega mesta. Česa se bojijo?

V Šmihelskem odboru OF:

Hrastar Ivan ml.

Plevnik Valentin

Podbršček

Podržaj, tajnik

Danes popoldne sta prišla dva partizana in spraševala, kje sem imel pisarno in če imam doma kaj zapiskov.

Ne morejo pustiti na miru moje žene, danes ropajo, naslednjega dne iščejo radio, potem spet gramofonske plošče. Žena je čisto obupana, živčno ubita. Ne vem kako bo to prenesla.

1. junij, krasno sončno jutro, vsa narava je na novo prerojena. Kakšne novice bomo danes zvedeli? V Slov. poročevalcu z dne 31. 5. Mikuš sramoti škofa Rožmana. Hčerki Elki so naročili, naj pride zvečer k Hrastarju ribat.

Dne 8. 6. 1945: Jetnike iz Novega mesta so vse odpeljali. Kam, ne ve nihče. Jetnikom ne pomaga nobena prošnja. Ne smeš iz vasi v vas brez dovoljenja.

Dne 8. 5. 1945 je prišla v hišo k ženi komisija, v kateri so bili Knafeljčeva Tilka, sekretar Podberšček in Saje Ferdo, odbornik, iz Irče vasi in izjavili, da nam je zaplenjeno naslednje:

1. vinograd

2. polovica hiše

3. klavir

4. dve obleki od moža, perilo in površnik. Zapisali so vse v zapisnik.

Dognano je, da pri nezanesljivih hišah zvečer prisluškujejo - vohunijo.

14. jun. 1945: Pri Princu so danes pobirali. Navzoč je bil Luksič, sin kamnoseka.

15. 5. 1945: Princa iščejo na domu. Baje so odtrgali tla. Če ga ne dobijo, bodo odgnali ženo - tako pravijo.

Dne 16. 5. 1945: Včeraj so preiskavali pri Lapajnetu v Šmihelu.

Dne 18. jun. 1945 se je oglasil na domu Podržaj in zahteval moje osebne podatke, med drugim tudi, kje sem sedaj? Ali so me prijeli?

Dne 30. jul. 1945: Težko, zelo težko mi je pri duši!

Slede zapisi, ki niso primerni za javnost. Vpitje otrok, ki se vračajo z mitinga ponoči.

1. jul. 1945: Ni mi težko umreti! Bog se usmili moje družine!

7. jul. 1945: Amnestija je resnica?

10. jul. 1945: Ujetniki, mladi domobranci, se vračajo domov.

Učitelj Pirc se je sam javil.

Dne 11. jul. 1945: Domobranci, ki so se vrnili, so zelo slabotni.

Dne 13. avg. 1945: Star sem 46 let, rojstni dan imam.

Dne 16. avg. 1945: Moje moči pešajo. Skrivači se javljajo. Puščajo jih domov.

Dne 18. avg. 1945: Dnevi beže - ljudje upajo. Če pa up končno izgubijo?

Dne 29. avg. 1945: Moj god je. Sem zelo pobit. Pripravljajo se volitve. Iz volilnih imenikov črtajo vse tiste, o katerih sumijo, da ne bodo volili Tita! Črtana je tudi moja žena.

31. avg. 1945: Zgubil sem vsak up in končujem s tem zapisovanjem, čeprav bi lahko še mnogo tega zabeležil.

Bogu bodi potoženo!

Ivan Resman

Izjava Ivana Resmana - sina stotnika Ivana Resmana.

Podpisani sem bil leta 1946 iz političnih razlogov izključen iz novomeške gimnazije. Spomin na ta dogodek in okoliščine je precej obledel, zato podajam le dejstva, ki sem si jih zapomnil.

V gimnazijo sem prišel 1940. leta. Verouk in okolje sta dajala strogo versko vzgojo, zato sem kmalu postal član Marjanske kongregacije, ki jo je vodil p. Silvin. Ko je gimnazijski katehet Wolbank ustanovil dijaško Katoliško akcijo (KA), sem bil povabljen tudi tja. Medvojna dogajanja in dejanja okupatorjev, partizanov, legionarjev in domobrancev sem že takrat dobro poznal, vendar se aktivno nisem opredeljeval. Iz gimnazije sem bil izključen zaradi članstva v KA, oziroma WTP (Wolbankova tajna policija), kot so jo po vojni imenovali. Obtoževali so nas, da smo vohunili med sošolci in jih ovajali Wolbanku. Zagotovo pri nas nižješolcih tega ni bilo, ker tega ni nihče zahteval. So se pa nekateri spuščali z drugače mislečimi sošolci v politične debate, kar je najbrž ustvarilo tak vtis. Na naših nižješolskih sestankih KA so se obravnavale samo verske teme. Komunizem je bil obravnavan samo načelno in zelo negativno ocenjen. Glede takratne aktualne politike je

bilo rečeno le to, da smo za domobrance, ker se borijo za ohranitev vere. Mislim pa, da je bila višješolska KA globoko politično angažirana. Ravnanje enega ali dveh članov KA po vojni da slutiti, da so jih vrinili komunisti.

Po koncu vojne so mi nostrificirali spričevala 4. razredov gimnazije - 5. razred niso priznali - tako, da sem se v jeseni 1945 lahko vpisal v 5. razred. Bivši člani KA smo se znašli v različnih razredih in paralelkah v zelo sovražnem okolju. Vsa mogoča šikaniranja in zasledovanja so se stopnjevala in vse bolj pogoste so bile zahteve za čiščenje gimnazije od „fašističnih elementov“.

Na napovedani dan za izključitev sem bil poklican na zaslišanje k trem starejšim dijakom. Kasneje sem ugotovil, da sta bili v tej trojici Legan in Osolnik, tretjega, ki se je med zasliševanjem igral s pištolo, pa nisem spoznal. Takoj po zasliševanju so vsi trije prišli v razred in rekli, da so odkrili še enega WTP-jevca in da predlagajo tudi zame izključitev. Predlog je bil seveda burno sprejet. Nisem hotel doživeti še enega poniževanja ob izključevanju v telovadnici pred celo gimnazijo, zato sem takoj odšel iz razreda. Pismenega sklepa za izključitev nisem nikoli dobil, tako da ne vem, kdo me je odslovil in zakaj. To je bilo marca 1946. Ob slučajnem srečanju mi je kasneje ravnateljica Kasesnikova prijazno rekla, da naj bom kar zadovoljen, ker se je tako dobro za nas izteklo in da bi lahko bilo mnogo mnogo hujše. Menim; da smo bili za aktivno protikomunistično delovanje Wolbanka in njegove KA kaznovani mi - mlajši, saj še nismo dobro vsega razumeli.

Izjava Mihaele Resman - hčerke stotnika Ivana Resmana

Petnajst let mi je bilo takrat...

Bil je maj 1945 in osvoboditev.

Nekaj dni za tem so tudi našo družino osvobodili vsega; pobrali in odpeljali so, kar je bilo komu všeč. Z nami so ravnali kot z zvermi. Vsi tako imenovani prijatelji so se nas izogibali, kakor da smo kužni.

V hiši so se naselili oficirji in pozneje neka italijanska družina, ki pa niso z nami grdo ravnali. Vso hrano so nam pobrali, drugega nismo imeli in smo bili otroci lačni. Kruha nismo več poznali. To je božji dar, ki ga je treba spoštovati.

Ko se je vrnil atek je bilo še hujše, ker smo se morali znajti, kakor smo vedeli in znali. Vendar mi otroci imamo mirno vest, ker nobeden od nas ni izdal ničesar, čeprav so ljudje veliko o tem govorili. Ko so prišli po atka, se razen mene nihče ni smel posloviti od njega. Ne vem, zakaj ga niso smeli poslednjič videti. V Ljubljani in Novem mestu sem obšla vse zapore, vendar ga v Ljubljani ni bilo. Na novomeški Ozni pa so se mi smejali in se norčevali. Nedolgo po atkovi aretaciji so prišli še po mamu. Jaz sem takrat imela 15 let, vendar sem skrbela za ostalih pet bratov in sester. Tinca Erpič je šla namesto mame v zapor, in sicer za 4 leta. Vsa čast ji in hvala! Malokdo bi to storil.

Ker sem končala šolanje in maturirala na posebni dekliški šoli, mi tega niso priznali. Morala bi delati izpite iz zgodovine in poteka raznih ofenziv na gimnaziji, pa sem se odločila, da tega ne bom storila. Dne 5. 8. 1946 so mi opravljeno šolo vseeno priznali, tako da sem se lahko vpisala na srednjo medicinsko šolo v Mariboru. Ves čas šolanja mi je pretila grožnja, vendar pa sem bila dobra učenka in potreba po kadru je pomagala, da sem šolo končala.

Ko sem se zaposlila v Novem mestu v bolnici, so mi takoj prvi dan povedali, da ne bom dolgo v službi, ker se ne pišem prav. Po dveh letih so mi dali odpoved, tako privlečeno za lase, da je še danes ne morem dojeti.

Po preteku treh let sem se zaposlila v Bosni. Nihče, kdor ni poskusil, kako težak in grenak kruh reže tujina, ne ve, kaj je dom in ga ne spoštuje dovolj. Leta 1966 je sledila vrnitev v Novo mesto z ne še dveletno hčerkico. Zopet so padali udarci kar z dveh strani. Kaj vsega niso bili zmožni storiti? Vendar pa je človekova usoda nepredvidljiva in kar težko je verjeti, da me je rešila huda bolezen. Vsa čast zdravnikom v Ljubljani, ki so me vsaj priznali kot bolnika, v domačem kraju sem bila vedno simulant.

Simbolični pogreb mojega očeta je bil opravljen 10. 10. 1993. Nihče, kogar ni življenje na tako krut način opeharilo za srečno mladost, si ne more predstavljati trpljenja in bolečine, ki sem jo občutila mesec dni pred pogrebom.

Danes lahko mirno rečem, da je odpuščeno vsem, pozabljeno pa ne bo nikoli. Trpljenje nedolžnih žrtev najbo več en opomin našim otrokom in vnukom ter bodočim rodovom, da se zlo ne bi ponovilo nikoli več.

Resman Mihaela.

Stric Resmanovih in sinova

Pleško Franc st., roj. 21. 8 1895. Po poklicu samostojni trgovec. Sredi junija 1945 se je moral javiti na partizanski komandi na Grmu. Kasneje je bil zaprt v novomeških zaporih. Od doma so mu nosili v zapor hrano in perilo. To je potekalo nekako do začetka avgusta 1945. Od tu so ga odpeljali na morišče, verjetno nekje pri Sv. Roku.

Pleško Peter, roj. 29. 6. 1927. Trgovski vajenec pri očetu Francu.

Pleško Peter

Bil je v domobranskih vrstah. Odšel je skupaj z bratom Francetom in se skupaj z njim znašel v taborišču v Karlovcu. Tu pa se zgodilo, da sta dobila zvezo s sorodnico, ki je živela v Karlovcu. Ta jima je prinašala hrano vse do konca avgusta 1945.

Glede smrti ni znano, na kakšen način sta umrla. Možno je, da sta umrla zaradi tifusa, mi je takrat razsajal v tem taborišču.

Pleško Franc ml., roj. 26. 8. 1924. po poklicu trgovski pomočnik. Pripadnik domobranskih bojnih enot - telefonist. 8. 5. 1945 je odšel iz Novega mesta. Ujet je bil blizu Šentjurja pri Celju, od tam pa so ga poslali v taborišče Karlovac.

Pleško Franc st.

Pleško Franc ml.

CERKVE V RS. Evangeličani. Registriranih vernikov imajo baje 19.000, največ v Prekmurju, v Ljubljani 500. Dan reformacije je državni praznik. Očividno naši levičarji s tem hočejo nagajati RKC. Iz Trubarja, ki je tiskal prve slovenske knjige (zaradi vere, ne zaradi slovenstva) hočejo napraviti očeta domovine, ne samo očeta slov. knjige. Med vojno 1941/45 so bili skoraj vsi evangeličanski pastori veliki privrženci nemštva in Madžarov!

PRIMORSKA. Župnik V/B po obisku v RS. Zgodilo se je na Črnem vrhu. Ujetega domobranca, BRATA, je partizan pahnil v jamo... Isti je sedaj zbrisal ime brata s farne plošče žrtev komunizma. Kom: Na Primorskem, ni bilo revolucije?

IVAN DOLNIČAR, Preds. borcev, o pomniku na Žalah: Kot politiko, kot obtožnico smatra napis „Devetnajst stoletij in pol po Kristusu in dvanajst stoletij po tem, ko smo ga Slovenci spoznali je kri zalila našo domovino - rdeče revolucije in državljanske vojne kruti sad...“. Argumentira, da je krivic, pobijanja v Sloveniji vedno bilo, z drugimi besedami naš holocaust smatra za nekaj normalnega... Trdi, da pri nas ni bilo državljanske vojne! Nasproti so si stali okupatorji, rojaki na njihovi strani in Narodnoosvobodilna vojska. Za Dolničarja rdeči teror, ki je edini krivec za vso to tragiko, ni obstojal. Dolničar je bil do odhoda v partizane (1942) zlatar v Ljubljani. Izvrševal je za okupatorje zlatnino z simboli nacizma. Brat je bil domobranec. Očividno ga Dolničar ob obisku taborišča ni hotel rešiti.

VRAČANJE GOZDOV. Dr. J. Drnovšek: „Poleg načela pravnosti želimo v teh pogovorih uveljaviti tudi načela pravičnosti, nekatera dejstva so nejasna, recimo Korošcev dekret in podobno“. Očividno vlada zopet zavzema staslišče, nič gozdov v naravi. V denacionalizacijskem zakonu obstoji načelo, ne delati več novih krivic. Na ta način so partizanski morilci (sedaj dediči) ostali v hišah in na kmetijah pomorjenih žrtev!!! Ne tako pri Cerkvi. Pri tej današnja RS bo popravila „krivice“ od 100 in več let nazaj. Da bi s tem ustanovila novo „krivico“, na to naj pri cerkvi ne velja. Kdo ve, mogoče je najbolje za Drnovška in levičarje iti nazaj do Adama in Eve, ko je bila vsa zemlja last družbe...?

IZ OBDOBJA NAŠEGA HOLOCAUSTA. Teharje. Komemoracija 5. oktobra 1997. Iz nagovora marib. škofa Franca Krambergarja: „Prepričani smo, da imajo žrtve povojnih pobojev, ki so vir duhovne moči za narod, zasluge za velike politične spremembe, za osamosvojitve... Teharske žrtve je kom. oblast prekrila z odpadki. Te so oblastniki izenačili s

smetmi... Niso napadali (taboriščniki o.p.), niso pobijali, niso imeli orožja, a morali so umreti, ker so ljubili domovino". Kom.: Hvala načelnim besedam, vsa resnica je bila povedana. Reakcija v pismih bralcev ostra, kot običajno s psovkami, žalitvami, primitivno brez argumentov. Ti pisci so levičarji druge sorte. Režimski zgodovinarji, nomenklatura KPS pametno molče.

PARTIZANSKE PESMI. Borci se pritožujejo, da jih ob proslavah ne pojejo več. Iz vidika zgodovinske resnice ne bi bilo napak. Naj zapojejo recimo „Slovenija sovjetska bodeš ti“.

ZUNANJA POLITIKA RS. Inozemstvo spoznava skromno realnost (Drnovškov uspeh), slov. gospodarstvo. IMF (mednarodni denarni sklad) Londonska revija Euromoney poročajo. V RS je industrija spolitizirana, trg delnic omejen, bančne obresti so previsoke, bančne reforme so se ustavile, inflacija, preveliko število bank itd. (Večer 28/10/97). V mednarodnih krogih je problem in krivica z denacionalizacijo vedno bolj poznana. Pritožbe RS skriva...

KANDIDAT za Predsednika RS dr. Jože Bernik, 9. okt 97 v Dem.: „Naj rečem, da v tistih lertih (1941/45 o.p.) nisem poznal nobenega Slovenca, da bi po standardih demokratičnega sveta in mednarodnega prava sodeloval z okupatorjem iz ideoloških razlogov, in se bojeval za nacizem". Načelno! To je v nasprotju s Kučanom, ki je domobrance označil za nacistično vojsko. Manj razveseli Bernik: „Kjer so me slov. domobranci registrirali kot predavatelja (v Kranju o.p.), ne vem zakaj, saj sem imel le eno ali dve predavanji". Taktika: Izmikanje pripadnosti domobranskemu taboru, zveni slabo!

ARGENTINA. Ob nedavnem obisku v Argentini, se je Clinton javno poklonil ob spomeniku generala San Martina. Ljubljanski levičarji so pogumnejši, spomenika tega arg. junaka v Ljubljani niso marali. Argentinci to žalitev zlepa ne bodo pozabili. Argentinski konzul je v zvezi s tem škandalom pisal županu dr. D. Ruplu 6-krat. Za odgovor je dobil eno pisemce dolgo par vrstic. Dr. Tine Velikonja, predsednik NSZ kritizira poslanca argentinske diaspore Marjana Schiffreerja. Ko so v parlamentu debatirali o opravičenosti proslavljanja dneva upora 27. april 1941 (PIF!), je bil prisoten, govoril, ugovarjal ni...

VARČEVANJE. Namesto znižati javno porabo se doma ogrevajo za zvišanje davkov. Saj za polovico stroškov, nameščencev bi z lahkoto zmanjšali: a) Predsedstvo, to je veliko, kot da bi RS bila že skoraj velesila!; b) Zunanje ministrstvo, je preobteženo z uradništvom v Ljubljani, ambasad namesto 37 bi jih zadostovalo 5, itd.; c) Obrambno ministrstvo kjer je baje razmerje med uradniki in vojaki 1 proti 2; d) kulturno ministrstvo,

univerza naj se zdržuje s šolninami, dijakom naj dajo na razpolago posojila; e) znižati število ministrstev na polovico in znižati radikalno družbene automobile, še posebno tiste s šoferji.

REFORMIRANJE POJKOJNINSKEGA SISTEMA. RS ima relativno najbolj težak problem, relacija delavne sile (grobo 700.000 zaposlenih proti 400.000 upokojenci!), z upokojenci ni nikjer tako slaba. Vse te slabosti izvirajo iz dediščine socialistične dobe. Še najhuje je seveda to, da je brezumje pustilo pokojninski sistem brez fondov. Današnji upokojenci obdržijo pokojnine, za nove mislijo zvišati upokojitveno starost, izenačiti oba spola. Poleg državne pokojnine, ta bo manjša kot danes, bodo ljudje morali imeti tudi pokojnino podjetja in lastne fondе! Fenomen desetstisočev privilegiranih, revolucionarnih, borčevskih v RS ostaja nedotaknjen, ravno tako 18.000 prebivalcev, upokojencev, ki ne dobe nobene pokojnine.

SPOMENIKA BORISA KIDRIČA IN EDVARDA KARDELJA, kriva smrti tisočev nedolžnih ljudi bosta še vedno krasila Ljubljano. Mogoče je tako boljše, dokazuje obstoj nove levičarske vladavine, Dobro in prav je naj jih ne poškodujejo! Po drugi strani je postal odpor do spomenikov, vaških plošč oster. Ne manjka tudi vandalizma. V Črnomlju so minirali ravno postavljeno ploščo, škoda ni prevelika, popravljiva. Policija, dosedaj še ni odkrila nobenega, ki je poškodoval vaše plošče (primerov je že kar nekaj). Primitivizem, barbarizem do mrtvih ne pozna enakega v Evropi. To je vzgoja proletarske šole!

VSTOP V EVROPO. EU. Vlada deluje in se trudi za redno članstvo v EU, kot, da brez tega ne moremo. Pogoji vstopa, ki bodo očitno težki, komaj zdržni, jih ne zanimajo. Javnost je v temi glede pogojev vstopa. Proti premik kapitala in delovne sile pomeni n.pr. poplavo, prost prihod in delo Madžarov in Italijanov, ne samo v Koper in Lendavo nego tudi v Maribor in Ljubljano!

IZ TUJINE. ITALIJANSKI Padovanski proces proti partizanom likvidatorjem, tatovom dokumentov in vrednosti fašistov na bегu. Waltger Audision, ki je ubil Mussolinija, se je rešil s poslansko imuniteto. Vir, Juni 1966 Epoca 26/96.

FRANCOSKI PROCES Bordeaux 11/1997 MAURICE PAPON. Policijski šef (Nemško orožje in kontrola) med vojno. Sodijo ga ne zaradi kolaboracije z Nemci nego samo zaradi kršitve človekovih pravic (Aretacija Izraelcev in predaja Nemcem!)

FRANCE GORŠE. Za časa terorja, ni doživel predstave svojih del. V Sodražici so sedaj proslavili 100-letnico njegovega rojstva.

Pripravil dr. Peter Urbanc

In memoriam Stanislavu Budi

Vsakokrat, ko po letalski pošti prejmem nekaj Svobodnih Slovenij, jih takoj z užitkom preberem, saj črпам iz njih vedno zanimive novice, pogosto o prijateljih, s katerimi sem delil usodo begunca v taboriščih Servigliano in Senigallia v Italiji. V zadnji številki Svobodne Slovenije z dne 30. oktobra me je močno prizadela vest o smrti domobranskega nadporočnika Stanislava Bude. Prizadelo me je še posebno zato, ker je bil gospod Buda moj poveljnik. Poveljeval je namreč 114. četi, ki je postala pozneje del V. Velikolaškega udarnega bataljona. Kot njegov podčastnik v III. vodu sem se udeleževal uspešnih vojnih napadov proti dejanskim zločincem Slovenskega naroda. Ena najbolj uspešnih akcij je bila na Belo nedeljo 1944, to je na dan „žegnaja“ v Gregorski fari. Napadli smo Levstikovo brigado v moji rojstni vasi Hudi Konec, kjer se je nahajalo poveljstvo že omenjene brigade. Takrat sem vodil izvidnico in poveljnik Buda mi je posodil svojo brzostrelko. Napadli smo iznenadeno, ob 6.30 zjutraj, in ujeli 32 ljudi. V bitki jih je precej padlo. Tudi napad na komando mesta Velike Lašče v Mačkovcu, junija 1944, je bil izreno uspešen. Tudi tokrat nas je vodil poveljnik Buda. Še in še bi lahko našteval njegove pogumne vojaške akcije. Fantje smo ga imeli radi. Bil je velik Slovenec in že takrat nam je govoril: „Borimo se proti komunizmu, toda istočasno ustvarjamo svobodno slovensko državo“.

Dragi poveljnik Buda!

Rad bi položil na Tvoj grob venec z domobranskim grbom in slovensko zastavo. Tvoje življensko delo in Tvoja smrt naj bosta nam, še živečim slovenskim domobrancem, nova spodbuda, da storimo vse in to pospešeno, da se slovenskemu narodu vrnejo duhovne, moralne in narodne vrednote, za katere si se Ti in mi s Tabo borili.

Gospej Anici, hčerki Lidiji ter sinovoma Marjanu in Petru izrekam svoje občuteno sožalje.

Vinko Levstik

Gorica - Italija

*Sprava ni pozaba, je priznanje,
kesanje in zadoščenje*

Novo mesto, 30. 11. 97

Spoštovani g. Milan Zajec!

V zadnji številki (št.11-12) sem prebrala Vašo spomenico vladi države Slovenije. Iz srca želim, da bi se to uresničilo. Pa tudi, da bi začeli Slovenci razmišljati s svojo glavo, da nam ne bi vladali tujci, ki imajo samo slovensko državljanstvo.

Oče je bil domobranec, stotnik in za njega še danes nimamo mrliškega lista, niti ne vemo kje je pokopan.

Mogoče se boste čudili, da Vam pišem, čeprav Vas ne poznam, ste mi blizu kot domobranec in človek, ki ne menja svojega mišljenja, ampak ostaja zvest geslu

BOG - NAROD - DOMOVINA.

Blagoslovljen Božič in srečno Novo leto!

Z globokim spoštovanjem Vas pozdravlja

Mihaela Resman z družino.

Gorica 01-12-1997

Gospodu Gl. uredniku Tabora

Predragi!

Čestitam k zadnji številki Tabora. Odlično urejena z zelo bogato vsebino. Hvala, da si priobčil tudi moj poslani članek, katerega avtor je nič manj kot general Lado Ambrožič.

Lep pozdrav!

Vinko Levstik

Gospod urednik!

Hvala za poslane številke Tabora, s katerimi ste me zelo razveselili. Prosim, da mi za naprej redno pošiljate. Kdor je moral 50 let poslušati partizansko laž in baharijo zna ceniti odločno in vso resnico, ki jo prinaša vaša revija, brez strahu, brez oklevanja pa tudi brez maščevanja. Le tako naprej, da bo osramočeno sovraštvo, laž in prevara.

Lep pozdrav in srečno leto 1998

Jernej Hribar, Domžale

Franjo in Minka Mejač

25. oktobra smo imeli na Triglavskem parku veliko slavje, kar še nikoli prej - obhajali smo 50 letnico poroke Minke in Franja Mejača, zavednega domobranskega oficirja in predsednika Milwauškega Tabora. Navzoča je bila cela Mejačeva družina z desetimi vnuki in vsi Triglavčani. Bila je res prava ohcet, saj si slavljenca pred 50 leti v Špitalskem taborišču tega nista privoščila. Dr. Gale je blagoslovil zlatoporočenca ob bogato, z vsemi zemeljskimi dobrotami obloženi mizi. Ko smo se vsi okrepčali so sledili pozdravi, nakar smo zapeli „Happy anniversary“, nato pa še bolj glasno in bolj ubrano „Kol'kor kapljic, tol'ko let...“.

Nato je slavljenčev brat Miha povedal kako je takrat v taborišču izgledala poroka, polno skrbi, težav in strahu. Minka in Franjo sta bila „zmenjena“ še doma in vse je bilo pripravljeno, da se bosta „vzela“. In kar čez noč - Franjo, domobranski oficir, je odšel z domobranci na Koroško. Nič ni vedel kje je Minka in njegova družina. Tudi oni so šli na Koroško. Bog pa je hotel, da sta se našla, ostala skupaj in nista bila vrnjena Titu.

Kdor je preživel Vetrinje ve, kako je bilo v Špitalskem taborišču, posebno od začetka. Vsi smo živeli v večnem strahu. Tako je bilo tudi za Minko in Franja, posebno še, ker sta bila na tem, da se poročita. Vse mogoče težave: denar, obleka in poroka brez prstanov? Franjo se je kmalu znašel. Za silo je kupil prstan nevesti za 20 šilingov - kar bi takrat plačal za tri štruca kruha. Zase pa si je sposodil prstan od svojega prijatelja, zdaj že pokojnega Francija Gruma. Vendar tudi to ni šlo gladko! Na poti v Špital je Franciju počila guma na kolesu in komaj je prišel pravi čas pred poroko, ki je bila v taboriščni kapeli.

Pa to še ni vse! Vsi vemo kakšen preplah je bil kadar so bile v „lagerju - racije“. Titu ni bilo dovolj, da je pomoril 12 tisoč domobrancev - Angleži so še po taboriščih iskali tako imenovane „vojne zločince“. Franjo, kot taboriščni policaj je ravno odslužil svoje ure, ko je bil opolnoči taborišče obkoljeno od Angležev. Drugi dan pa naj bi bil dan poroke. Namesto da bi šel v svojo barako, se je Franjo zatekel čez cesto v kozolec in tam pričakal jutra, ko so Angleži odšli. Šele potem se je vrnil k svojim in vsi so se oddahnili, posebno nevesta Minka, se razume.

No, končno sta bila poročena s sposojenim prstanom v taboriščni

kapeli. Povezal ju je brat Jože. Po slovesnosti je šla cela družina, oče, brat Jože, Miha in Micka z novoporočencema in Minkino sestro k „Weissu“ na kosilo, še vedno v strahu pred Angleži. Hvala Bogu, vse se je srečno končalo. Minka in Franjo sta končno prišla v Milwaukee že s sinčkom Janezom in si ustvarila dom. Janez je dobil še dva brata, Francija in Danija ter sestrice Ani. V družinski sreči in ljubezni sta Franjo in Minka dočakala 50 letnico poroke.

Ob tem lepem dnevu želimo Franju in Minki še veliko srečnih in zadovoljnih let v krogu družine in med nami!

Bog, narod, domovina!

Milwauški Taborjani

Čestitkam se pridružuje tudi Zvezni odbor in Konzorcij Tabora

Janez Šušteršič - sedemdesetletnik

Zadnje čase se uvrščajo med častitljive jubilate že mlajši domobranci. Ni jih mnogo, a naš Janez je med njimi, ker je prvega novembra dopolnil sedemdeset let!

Danes po več kot pol stoletja si že težko predstavljamo, kako hudo je bilo - posebno v varni Ljubljani - pustiti dom, svojce, prijatelje, vse udobje in se uvrstiti med branilce domovine, tvegati življenje, prenašati napore dolgih maršev, nočnih straž in boja na terenu. Vse to je Janez srečno - dostikrat čudežno - prestal. Služil je na raznih postojankah v okolici Ljubljane, nato pa po raznih krajih na Primorskem - vse do umika čez Sočo, nakar je kot ostali - proti svoji volji - postal „vojak Jugoslovanske vojske v Domovini“ in preživel sedem mesecev prave „vice“ v vojaških taboriščih te „J. V. D.“ v Forliju in Eboli, odkoder je konec leta 1945 pobegnil v Riccione.

Od tu je odšel v taborišče v Senigaliji, nato Bagnoli in Falingbostel v Nemčiji, od koder je emigriral v Argentino. V Argentini se je kmalu oženil. Živel je nekaj let v San Martinu, nato pa si je zgradil lasten dom v Hurlinghamu, kjer sedaj uživa zaslužen počitek.

Od vsega začetka je član Slovenskega doma v San Martinu, član in naročnik „Tabora“. Odbor in konzorcij Tabora mu k sedemdesetletnici iskreno čestitata z željo da bi dočakal še mnogo jubilejev.

Božo

Z občutno zamudo smo prejeli novico

Jože Pugelj - umrl (28. 2. 1997)

Pokojnik se je rodil v Pri Cerkvici, fara Strog na Dolenjskem, 8. julija 1922, po domače pri Žužkovih. Mladost je preživel na domačiji in garal kot mravlja na domači zemlji. Italijanska okupacija ni mnogo prizadela podeželja, dokler se niso po oddaljenih gorskih vaseh in zaselkih pojavile pustolovske bande, ki so z dvignjeno pestjo oznanjale svobodo narodu, pa smrt „farjem“ in boržujem, obenem pa „rekvirirale“ (po naše smo rekli kradle) skopi živež, pa edino kravo, ki je hiši dajala mleko in vola, ki je bil neprecenljiv „traktor“ za revno posest.

Jože je z ostalimi vaškimi fanti takoj uvidel, da gre za svobodo boljševizma v narodu, saj je mnogo bral o Sovjetski rusiji in o nasilju boljševikov v Španiji. Če bi hotel, se na terenu ni dalo ostati pasiven. Ker pa je bila vas zavedno verskega in narodnega prepričanja, je Jože uvidel nujnost obrambe pred nasilnimi, breznarodnimi in protiverskimi tolkami. Pridružil se je domobrancem in služil v Velikolaškem udarnem bataljonu.

Ob koncu vojne se mu je posrečilo, da ni bil vrnjen. Po zapletenih potih se mu je posrečilo, da je prišel v begunsko taborišče v Italiji. Ob preseljevanju je prišel v Argentino s svojo družico Mimi Trpin s katero se je poročil v taborišču.

V Argentini se je kmalu osamosvojil ob skrbnem sodelovanju svoje pridne in zveste žene. Bog jima je dal štiri otroke. Kmalu potem pa je zavratna bolezen ločila drago mamo in ženo od ljubljene družine, katero je po drugi strani blagoslovil z številnim slovensko zavednim nasledstvom. Pokojni Jože je bil zvest dolgoleten član naše Zveze in naročnik glasila Tabor.

Užaloščenim sorodnikom izražam globoko sožalje ob težki izgubi. Tebi dragi Jože pa nepozaben, drag spomin!

Sofaran

Gorje, kogar bogovi udarijo s slepoto...

Dopisnik beograjskih „Večernih novosti“ iz Ljubljane Slobodan Paš poudarja, da je presenetljivo, da se JANEZ JANŠA ni kandidiral na predsedniških volitvah.

Čeprav že več let pričakuje spopad s svojim največjim političnim nasprotnikom, je Janša izjavil, da „še ni trenutek“, da bi nastopil kot Kučanov protikandidat.

Prav ima! Velika umetnost v politiki je čakati na pravi trenutek. Čemu si prizadevati in tratiti moči, če pa nasprotnik sam neizgibno leze po poti brez izhoda. Naj se cmari še naprej na malem ognju mednarodnih odklonitev in balkanske brezobzirnosti, diokler ne bo postal moralno in politično čisto majhen in grd in to v očeh tistih, ki so mu vedno dajali svoj glas.

Zakaj si ta trenutek prizadevati, da bi ga morda z dinamitom, če ga bo pa čez nekaj let gotovo lahko zrušil s samim sunkom prsta.

Mislim, da Janša dobro ve, da čas dela zanj. Zakaj bi se učil na lastnih napakah in na svoj račun, če pa se lahko istega nauči na nasprotikovih napakah in na napadalnikov račun?

Toda, kadar gre vse narobe je treba ljudem pokazati krivce. In kdo je bolj pripraven za to, kot tisti, ki je „dežurni krivec“ že skozi desetletja - Cerkev. Niti to si naši (post) komunisti niso sposobni izmisliti kaj originalnega, ampak enostavno po papagajsko ponavljajo tisto, kar so podedovali. Radi bi, da bi jim Cerkev bila ponižna dekla, demokratično pročelje za katerim skrivali svoj totalitarizem. Toda pozabljam, da se je Cerkev v svoji zgodovini otepala vseh drugačnih nasprotnikov: Dioklesijan, Henrik IV., Napoleon, Bismark... in izkusila kako resnična je Kristusova beseda: „Resnica vas bo osvobodila“.

Prav z resnico pa se ti sinovi laži in prevar ne znajo boriti. Resnica je kot olje, vedno splava na površje. Pa tudi iz slovenske zgodovine se niso nič naučili in nič zapomnili...

(Po Ave Mariji, nov. 97)

Naslovna slika

(Žale 15.XI.97) Odkritje spominskih plošč z imeni pomorjenih domobrancev in civilistov ljubljčanov po zločinski roki partizanov - komunistične NOB.

DAROVALI SO

Darovalci za Tolstojev sklad namesto venca v pogrebni zavod za pokojnega Franceta Mehle, 18. oktobra 1997:

Pavel in Ivanka Mehle	\$ 50.-
Cvetka Petrovčič	\$ 50.-
Fani Petrič	\$ 50.-
Žumer Barbara	\$ 50.-
Sterle Martin	\$ 50.-
Potočnik Blaž	\$ 20.-
Kramar Marija	\$ 20.-
Zalar Pepca	\$ 10.-
Erčulj Francka	\$ 10.-
Rak Miro	\$ 50.-
Ferkulj Edi	\$ 20.-
Moare Shirley	\$ 50.-
Rak Ani in Vince	\$ 10.-
Valant Sonja	\$ 100.-
Mauser Anica	\$ 100.-
Mehle Magda	\$ 100.-
Dejak Lojze	\$ 25.-
Štih Anton	\$ 20.-
Skupno	\$ 305.-

Za tiskovni sklad:

Kus Franc	\$ 5.-
Šalehar Emilija	\$ 25.-
Društvo Tabor Toronto	\$ 500.-

Rihard Grobiš	\$ 50.-
Frenk in Rezi Ferkulj	\$ 150.-
V spomin na starše Ferkulj	
v spomin na starše Bobič in brate in bratrance domobrance.	
V Argentini umrlega Rudija Hirschegger	
V Ameriki umrlega rev. Jožeta Cvelbar	
Nace Omahen	\$ 80.-
Ivanka Volčjak	\$ 30.-
Milena Dovič, v spomin	
na moža, Milana Dovič	\$ 20.-
Tone Vogel	\$ 20.-
Filip Oreh, ob smrti	
Andreja Kozjek	\$ 20.-
Jože Križman,	
v spomin na očeta	\$ 10.-
Frenk Ferkulj, ob smrti	
Andreja Kozjek,	\$ 10.-
Frenk Ferkulj, v spomin	
na Jožeta Arko	\$ 10.-
Lojze Mohar	\$ 5.-
Vinko Levstik	\$ 20.-

Za Rožmanov dom:

Edo Kralj in gospa	\$ 10.-
Martin in Vera Globočnik	\$ 300.-
Silvija Sivec	\$ 20.-
Filip Lampič	\$ 20.-

VSEBINA

V novo leto 1998	1
Pozdravni nagovor predsednika MOL - Dimitrij Kovačič	2
Bomba v Črnomlju	3
Sodba v imenu ljudstva	4
Jugoslovanski komunisti v K L Dachau	5
Škof Lenič - ena izmed žrtev	9
„Prav je, zakaj pa ne greste v partizane...“ - Florijan Slak ...	13
Preko grobišč in žrtev - Slavko Skoberne	18
Izvensodne usmrčitve na Celjskem	23
Zakaj? Kdo? - Ivan Korošec	25
Moja božja pot - Pavla Urhova	26
Iz pisma Janezu Janši - Ivo Žajdela	28
Še o svobodnih partizanov - dr. Lojze Kukovica	32
Križev pot družine Resman	33
MNENJA IN DEJSTVA	40
In memoriam Stanislavu Budi - Vinko Levstik	43
NAM PIŠEJO	44
MED NAMI	45
ODŠLI SO	47
Gorje, kogar bogovi udarijo s slepoto... ..	48
DAROVALI SO	III

Hurlingham Sucursal Correo Argentina (Bs. As.)	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 1596
	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 2619